

Voorjaarsnota 2018 / Eerste Bestuursrapportage 2018

Colofon

Voorjaarsnota 2018 en eerste bestuursrapportage 2018

Uitgave

Gemeente Utrecht

Drukwerk

Ricoh Nederland

Informatie

Gemeente Utrecht

Bestuurs- en concernstaf

Financiën en Control

Postbus 16200

3500 CE Utrecht

www.Utrecht.nl/voorjaarsnota

Finutrecht@utrecht.nl

Inhoudsopgave

Voorjaarsnota 2018 / Eerste Bestuursrapportage 2018	1
Colofon	2
Voorwoord	5
Voorjaarsnota 2018.....	7
1 Inleiding	7
2 Financieel beeld	9
2.1 Financiële ontwikkeling.....	9
2.2 Knelpunten	13
3. Groei van de stad.....	23
3.1 Referentiekader groei.....	23
3.2 Investeringsagenda groei.....	24
3.3 Frictie Leidsche Rijn	26
Eerste bestuursrapportage 2018	29
4.1 Uitvoering Programma's	29
4.2 Uitvoering grote investeringsprojecten 2018.....	30
4.3 Bijsturingsvoorstellen investeringsprojecten 2018	35
5.Budgetneutrale bijsturingsvoorstellen.....	39
5.1 Financiële voorstellen	39
5.2 Inhoudelijk voorstel	41
5.3 Aanpassingen in de programmastructuur	42
6. Bijlagen	53
6.1 Corresponderende posten	53
6.2 Tekort op bijstand	55
6.3 Stand van zaken afwijkingen / knelpunten uitvoering wijkambities 2014- 2018.....	57

Voorwoord

Utrecht, 17 mei 2018
Raadsvoorstel nummer 90

Voor u ligt de Voorjaarsnota 2018 van de gemeente Utrecht. De voorjaarsnota maken we jaarlijks als voorbereiding op de programmabegroting. Met de voorjaarsnota actualiseren we het financiële beeld dat de basis is voor onze uitgangspunten en de keuzes voor de programmabegroting 2019.

De secretaris
Drs. G. Haanen

De burgemeester
Mr. J.H.C. van Zanen

Voorjaarsnota 2018

1 Inleiding

Zoals vastgelegd in de Financiële verordening bieden wij ieder jaar een voorjaarsnota aan, waarin wij het financiële beeld actualiseren. De voorstellen in de Voorjaarsnota 2018 zijn de basis voor de Programmabegroting 2019.

Deze voorjaarsnota bestaat uit een financieel-technische herijking van de begrotingsjaren 2018 tot en met 2022 in hoofdstuk 2, Financieel beeld. In paragraaf 2.1 van dit hoofdstuk behandelen wij de (autonome) financiële ontwikkelingen. Paragraaf 2.2 bevat onvermijdelijke financiële knelpunten, die ten laste van de financiële ruimte worden gebracht. De inkomsten als gevolg van de groei van de stad worden in hoofdstuk 3 bestemd voor uitgaven in verband met de groei van de stad. Behalve de voorstellen in verband met de groei van de stad bevat deze voorjaarsnota geen voorstellen voor beleidsaanpassing en beleidsintensivering. Voorstellen voor invulling van de financiële ruimte die resteert na de herijking van het financiële beeld ontvangt u via het coalitieakkoord.

Bij de Voorjaarsnota 2018 hoort ook de Eerste bestuursrapportage 2018 over de eerste drie maanden van dit begrotingsjaar. Hier rapporteren we over de uitvoering van de programma's en de investeringsprojecten, waarbij we voorstellen voor bijsturing doen. Een onderdeel van deze voorstellen is een overzicht van aanpassingen van beleidsindicatoren (was-wordtlijst), zoals toegezegd naar aanleiding van de moties 84 en 210 over de bevindingen van de raadsaudits volgens de methode Duisenberg.

2 Financieel beeld

Onderstaande tabel laat de samenhang zien tussen de beschikbare financiële ruimte en de bestemming van deze middelen.

Samenvattend financieel beeld	2018	2019	2020	2021	2022
Financiële ontwikkelingen	26.050	24.154	24.292	27.279	30.496
Knelpunten	-9.578	-15.013	-11.408	-8.930	-9.013
Groeikader		-8.054	-7.954	-7.954	-7.854
Intensiveringen	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal financiële ruimte	16.472	1.087	4.930	10.395	13.629

Bedragen zijn in duizenden euro's.

In deze tabel (en alle andere tabellen in dit document) staan de positieve bedragen voor voordelen ten opzichte van de vastgestelde meerjarenraming (minder uitgaven of meer inkomsten) en negatieve bedragen voor nadelen (meer uitgaven of minder inkomsten). De meerjarenraming is in de actuele Programmabegroting 2018 vastgelegd.

Elke regel in de tabel wordt in een afzonderlijk hoofdstuk onderbouwd en toegelicht. Ook de hoofdstukken zijn op dezelfde manier opgebouwd: een overzichtstabel met daarna een toelichting per regel. Na de financiële ontwikkelingen (hoofdstuk 1), de knelpunten (hoofdstuk 2) en het groeikader (hoofdstuk 3) volgt in hoofdstuk 4 de eerste bestuursrapportage.

2.1 Financiële ontwikkeling

Sinds de vaststelling van de Programmabegroting 2018 zijn er ontwikkelingen geweest die het gemeentelijke financiële beeld beïnvloeden. Hiermee wordt de ruimte bepaald om knelpunten, intensiveringen en uitgaven voor de groeiende stad te kunnen dekken. In dit beeld zijn de autonome ontwikkelingen verwerkt (accres gemeentefonds, bijstellingen in verband met onder andere loon- en prijscompensatie), de middelen die we verwachten als gevolg van de groei van de stad en overige ontwikkelingen. De samenstelling van de financiële ruimte is als volgt:

Financiële ontwikkelingen	2018	2019	2020	2021	2022
Beschikbaar saldo Programmabegroting 2018	8.100	7.700	6.000	7.000	7.256
Te bestemmen resultaat 2017	11.671				
Autonome ontwikkelingen	1.880	8.313	9.854	10.084	12.733
Groei van de stad	350	8.050	8.050	8.050	8.050
Overige ontwikkelingen	4.049	112	409	2.166	2.478
Totaal	26.050	24.175	24.313	27.300	30.517

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Hierboven zijn de mutaties geordend per onderwerp. In onderstaande paragrafen lichten wij deze mutaties toe.

Beschikbaar saldo programmabegroting 2018

Jaarlijks wordt bij de voorjaarsnota het kader voor het opstellen van de begroting voor het volgende jaar bepaald, gebaseerd op de uitkomsten van de september- en decembercirculaire van het voorgaande jaar en een inschatting van de overige ontwikkelingen. Tussen het gereedkomen van de voorjaarsnota en de vaststelling van de programmabegroting kunnen zich nieuwe ontwikkelingen voordoen. In 2017 was de uitkomst van de meicirculaire 2017 hoger dan verwacht. Dat leidde tot bovenstaand saldo in de Programmabegroting 2018.

Te bestemmen resultaat 2017

Het resultaat over het begrotingsjaar 2017 bedraagt 43,016 miljoen euro voor bestedings- en dekkingsvoorstellen. Op dit resultaat wordt per saldo 31,344 miljoen euro in mindering gebracht als gevolg van de (technische) bestedings- en dekkingsvoorstellen bij de jaarrekening 2017. Bij de behandeling van de Jaarstukken worden de bestedings- en dekkingsvoorstellen in een separaat raadsvoorstel voorgelegd.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen bestaan uit externe, niet beïnvloedbare nominale (loon en prijs) en reële (volume) ontwikkelingen in 2018 en 2019. Deze ontwikkelingen zijn verwerkt conform vastgesteld beleid.

Autonome ontwikkelingen	2018	2019	2020	2021	2022
Gemeentefonds (accres 'trap-op-trap-af')	8.344	23.492	25.033	25.263	27.912
Loon- en prijscompensatie programma's	-6.464	-16.709	-16.709	-16.709	-16.709
Belasting en heffingen (inflatiecorrectie)	0	1.530	1.530	1.530	1.530
Totaal	1.880	8.313	9.854	10.084	12.733

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Gemeentefonds (acres, trap-op-trap-af)

Met het Interbestuurlijk Programma dat is overeengekomen tussen het nieuwe kabinet en de decentrale overheden zijn er nieuwe uitgangspunten afgesproken die doorwerken in de systematiek en de omvang van het gemeentefonds. Het gemeentefonds beweegt mee met een deel van de rijksuitgaven (trap-op-trap-af), maar wordt vanaf nu gekoppeld aan een breder deel van de rijksuitgaven. Hierdoor ontstaat voor gemeenten een stabiel en positiever meerjarig financieel beeld. De begroting, en dus ook de algemene uitkering, wordt in constante prijzen geraamd. Voor het jaar t+1 worden jaarlijks bij de voorjaarsnota de budgetten gecompenseerd voor stijgende kosten. Dat is ook het moment om de raming van de algemene uitkering te gaan prognosticeren inclusief de loon en prijsontwikkeling voor t+1.

Loon- en prijscompensatie programma's

De bijstelling van het gemeentefonds hebben we nodig om een deel van onze uitgaven te indexeren voor loon- en prijs ontwikkelingen. Over 2017 zijn de lonen meer gestegen dan verwacht: we hadden rekening gehouden met 1,7% maar de stijging is uiteindelijk uitgekomen op 3,85%. Daardoor moet vanaf 2018 structureel 2,15% extra worden geïndexeerd. Voor 2019 en verder verwachten we eenzelfde ontwikkeling van de loonkosten, dat wil zeggen voor de CAO en de werkgeverspremies samen een toename van 2,15%. Voor de prijsindex hanteren we het gemiddelde van de ontwikkeling van de overheidsconsumptie over de afgelopen 3 jaren. Die bedraagt 0,75%.

Zowel de looncorrectie over 2018 als de loon- en prijsontwikkeling 2019 vertalen we vanaf 2019 naar een gewogen index voor de subsidiebudgetten. Met de geschetste ontwikkelingen bedraagt die 1,5% voor 2018 en 1,7% voor 2019.

Belastingen (inflatiecorrectie)

In lijn met het bestaande beleid stellen we voor de tarieven 2019 met niet meer dan de inflatie te laten stijgen, dan wel de kostendekkendheid van de heffingen te handhaven. De jaarlijkse indexering van de belastingopbrengst is bepaald aan de hand van de verwachte loon- en prijsontwikkeling vanaf 2019. De indexering komt daarmee op 1,7%. Voor de betreffende tarieven betekent dit dat deze stijgen met een mixpercentage van de loonontwikkeling en de prijsontwikkeling.

Groei van de stad

Groei van de stad	2018	2019	2020	2021	2022
Gemeentefonds, groei van de stad	0	6.700	6.700	6.700	6.700
Belasting en heffingen	350	1.350	1.350	1.350	1.350
<i>Doorwerking toename areaal OZB</i>	0	1.000	1.000	1.000	1.000
<i>Toeristenbelasting</i>	700	700	700	700	700
<i>Afdracht Toeristenbelasting</i>	-350	-350	-350	-350	-350
Totaal	350	8.050	8.050	8.050	8.050

bedragen zijn in duizenden euro's

Groei van de stad (volumeontwikkelingen)

Op basis van ramingen die de afdeling Onderzoek opstelt worden de parameters van de algemene uitkering jaarlijks geactualiseerd bij de voorjaarsnota. We actualiseren het lopende jaar en ramen de groei voor het komende jaar. De groei voor het komend jaar trekken we structureel door. We ramen dus niet de groei voor de jaren t+2+3+4. We ramen immers ook niet de eventuele extra lasten die zich in de jaren t+2+3+4 gaan voordoen.

Belastingen en heffingen

Onroerendezaakbelasting (OZB)

Met de groei van de stad neemt het bestand aan woningen en niet-woningen toe waarover onroerendezaakbelasting (OZB) wordt ontvangen. Het bedrag dat we hiervoor opnemen is lager dan vorig jaar, mede omdat eerst panden worden gesloopt of onttrokken aan de markt voordat er nieuwe gebouwen zijn gerealiseerd waarover OZB geheven kan worden.

Toeristenbelasting

Daarnaast zien we een toename van hotelkamers en kort verblijf in de stad in 2017. We verwachten dat deze toename aanhoudt en stellen daarom de opbrengst van de toeristenbelasting naar boven bij. Conform de Nota lokale heffingen vloeit 50% van die meeropbrengst terug naar het budget aantrekkelijke stad voor bezoekers en evenementen.

Overige ontwikkelingen

Naast de bovenstaande ontwikkelingen zijn er nog andere ontwikkelingen die invloed hebben op het financiële beeld.

Overige ontwikkelingen	2018	2019	2020	2021	2022
Kasschuif bereikbaarheid/Toevoegjaar	0	0	0	1.450	1.492
Kindaantallen jeugdgezondheidszorg	-150	-150	-150	-150	-150
Meerjarenbegroting parkeerexploitatie	2.699	1.520	1.267	1.599	1.869
Dividend BNG	1.500	0	0	0	0
Corresponderende posten	0	0	0	0	0
Gemeenschappelijke regelingen	0	-1.258	-708	-733	-733
Totaal	4.049	112	409	2.166	2.478

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Kasschuif bereikbaarheid/Toevoegjaar

Vanaf 2021 valt een budget van 1,450 miljoen euro vrij. In de Voorjaarsnota 2011 is ten behoeve van het programma Bereikbaarheid voor de jaren 2012 en 2013 ruim 9,000 miljoen euro uit de algemene dekkingsreserve ter beschikking gesteld. Deze bijdrage is vanaf 2014 teruggestort ten laste van de algemene middelen. In 2020 is de laatste terugbetaling, zodat vanaf 2021 het structurele budget vrijvalt. Iedere voorjaarsnota wordt er een nieuwe jaarschijf toegevoegd aan de meerjarenbegroting. Door wijzigingen in de begroting die wel meerjarig maar niet structureel zijn, kan er daarbij een saldo in de begroting ontstaan. Dat saldo wordt opgenomen in de voorjaarsnota onder de noemer toevoegjaar. Het saldo van de begroting uit de nieuw toegevoegde jaarschijf 2022 is een bedrag van 0,042 miljoen euro.

Kindaantallen jeugdgezondheidszorg

De uitvoeringskosten van de wettelijke taken van de jeugdgezondheidszorg zijn gerelateerd aan de groei van het aantal kinderen. Groei van kinderen vertaalt zich direct in behoefte aan meer artsen en verpleegkundigen. De groei 2016 is abusievelijk incidenteel in plaats van structureel verwerkt. Met de toekenning van 0,150 miljoen euro wordt dit hersteld.

Meerjarenbegroting parkeerexploitatie

Zoals toegezegd bij de behandeling van de Tweede bestuursrapportage 2017 en de Programmabegroting 2018 is de meerjarenbegroting voor de parkeerexploitatie geactualiseerd. Dit leidt tot een positieve bijstelling van de begroting, waarbij ook rekening is gehouden met de ontwikkeling van de reserves. In de actualisatie zijn de volgende ontwikkelingen meegenomen:

- Hogere baten straatparkeren als gevolg van de toename van het aantal auto's dat in de stad parkeert en de hogere betalingsbereidheid vanwege een effectievere handhaving. De ontwikkeling hiervan in de laatste jaren blijkt ook structureel naar de komende jaren door te werken;
- Hogere baten straatparkeren in verband met de uitbreiding van het gebied waar betaald parkeren geldt;
- Lagere baten straatparkeren door het niet invoeren van betaald parkeren op zondag als gevolg van onvoldoende draagvlak;
- Toevoegen exploitatie van de nieuwe garages Croeselaan/Jaarbeursplein (medio 2018) en Berlijnplein (2020);
- In eigen beheer nemen parkeergarage Kruisstraat;
- Lagere baten fietsenstallingen;
- Actualisatie van de beheer- en onderhoudslasten, mede op basis van een actualisatie van het meerjarig onderhoudsplan, van zowel auto- als fietsparkeren.

Dividend BNG

De gemeente Utrecht is aandeelhouder van de NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) en bezit 1,37% van de aandelen. Met deze aandelen heeft zij jaarlijks recht op een winstuitkering (dividend). Op maandag 12 maart jl. heeft de BNG haar jaarresultaat 2017 en het dividendvoorstel gepubliceerd. Het jaarresultaat bedraagt 375 miljoen euro. BNG stelt voor om 37,5% hiervan aan de aandeelhouders uit te keren, zijnde 141 miljoen euro. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft hiermee ingestemd. Dit levert de gemeente Utrecht een dividend op van circa 1,93 miljoen euro. Dat is een voordeel van 1,5 miljoen euro ten opzichte van de raming (0,45 miljoen euro).

Corresponderende posten

Het Rijk voegt bedragen toe aan het gemeentefonds omdat gemeentelijke taken veranderen. In de financiële spelregels van het Coalitieakkoord staat dat extra middelen uit het Gemeentefonds voor een bepaald doel (corresponderende posten) niet één op één worden doorvertaald naar de programma's. Bij elke post wordt bekeken in hoeverre we met ons beleid al het doel bereiken voordat het bedrag wordt doorgegeven. Negatieve corresponderende posten worden wel doorvertaald, behalve als dat op grond van vastgesteld beleid niet redelijk is. In bijlage 6.1 staan de posten die we op basis van deze analyse willen verrekenen met de programma's.

Corresponderende posten	2018	2019	2020	2021	2022
Mutatie gemeentefonds	2.938	3.018	2.397	2.114	2.114
Door vertalen naar inhoudelijke programma's	-2.938	-3.018	-2.397	-2.114	-2.114
Totaal	0	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Gemeenschappelijke regelingen

Op basis van de (concept) kadernota's van de gemeenschappelijke regelingen Het Utrechts Archief, Recreatieschap Stichtse Groenlanden en de Veiligheidsregio Utrecht neemt de gemeentelijke bijdrage aan de begrotingen 2019 toe. Na vaststelling van de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen zijn dit verplichte uitgaven voor de gemeente Utrecht.

Gemeenschappelijke regelingen	2018	2019	2020	2021	2022
-------------------------------	------	------	------	------	------

Het Utrechts Archief	0	-85	-85	-110	-110
Recreatieschap Stichtse Groenlanden	0	-173	-173	-173	-173
Veligheidsregio Utrecht	0	-1.000	-450	-450	-450
Totaal	0	-1.258	-708	-733	-733

Bedragen zijn in duizenden euro's

Weerstandsvermogen

Een belangrijk aspect van het financiële beeld is de omvang van de weerstandsvermogen in relatie tot de benodigde weerstandscapaciteit. Ten behoeve van het opstellen van de Jaarstukken 2017 is het risicomodel geactualiseerd. De stand van het weerstandsvermogen blijft gelijk op 1. Er is dus geen toevoeging nodig, maar er is ook geen aanleiding om het weerstandsvermogen af te romen.

2.2 Knelpunten

Wij stellen voor onderstaande knelpunten ten laste van de financiële ruimte te brengen.

Knelpunten	2018	2019	2020	2021	2022
Daling inkomsten reisdocumenten	0	-500	0	0	0
Depot erfgoed en centraal museum	-400	-500	-600	PM	PM
Omgevingswet	-900	-1.200	-1.700	0	0
U Ned/ Systeemsprong	-1.000	0	0	0	0
Bodemsanering Lombok	0	-1.000	0	0	0
Project wal- en kluismuren	0	0	0	-575	-575
Stadsbaantunnel	0	-400	-400	-400	-400
Reclame in de openbare ruimte: A0 reclame	-155	-155	-155	-155	-155
Beschermingsbewind	0	-1.000	-500	-500	-500
Vervangen Socrates en ontwikkelen Edison	-633	-1.264	-897	0	0
Onderwijshuisvesting bouwbesluit	0	-30	-96	-157	-157
Regiovervoer	0	0	PM	PM	PM
Programma jeugd, aanvullende zorg (volume effect)	-2.000	-4.000	-4.000	-4.000	-4.000
Gemeenschappelijke regeling GGDrU	-75	-75	-75	-75	-75
Onderzoekkosten tippelzone De Baan	-130	-130	0	0	0
Projectkosten nieuwe prostitutiezone	-150	0	0	0	0
Domtoren	0	-259	-485	-568	-651
Transitie organisatieonderdeel cultuur	-250	-250	0	0	0
Versterking decentrale inkoop	-500	-500	-500	-500	-500
Transitie organisatieonderdeel vastgoed	-835	0	0	0	0
Transitie organisatieonderdeel wijken	-550	-50	0	0	0
Doorzetten en borgen transitie ruimte	-1.100	-1.700	0	0	0
Basisniveau op orde voor realiseren RSU	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000
Inzetten voorziening frictie via B	1.100	0	0	0	0
Totaal	-9.578	-	-	-8.930	-9.013

Bedragen zijn in duizenden euro's

Programma bewoners en bestuur

Daling inkomsten reisdocumenten

	2018	2019	2020	2021	2022
Daling inkomsten reisdocumenten	0	500	0	0	0
Totaal	0	500	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Vermindering aantal reisdocumenten (5 naar 10 jaar)

Vanaf 2019 is er sprake van een sterke daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten. Dat komt doordat in 2014 de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten voor personen van 18 jaar en ouder is verlengd van vijf naar tien jaar. Concreet verwachten we in de periode 2019 tot en met 2023 ruim 75% minder aanvragen. Als gevolg van deze daling nemen de inkomsten voor de gemeente Utrecht vanaf 2019 af.

Tegenover de opbrengstendaling staat een afname van de kosten. Deze vindt echter niet in hetzelfde tempo plaats, ook al omdat een deel van de kosten (vaste kosten, zoals ICT-systemen) niet meekrimpt. Voor 2019 is incidenteel 0,500 miljoen euro ter dekking van de voorbereiding op deze krimp geraamd. Voor de jaren erna zal gemonitord worden hoe we deze krimp in de begroting kunnen opvangen. Vanaf 2024 herstelt het aantal aanvragen zich weer tot 2029, waarna de aanvraagdip zich herhaalt. Naar verwachting duurt het ruim vijftig jaar totdat de cyclus van piek- en daljaren is verdwenen.

Programma Stedelijke ontwikkeling

Depot erfgoed en centraal museum

	2018	2019	2020	2021	2022
Depot erfgoed en centraal museum, Voorbereiding	250	250	250	0	0
Depot erfgoed en centraal museum, incidentele kosten	150	250	350	0	0
Depot erfgoed en centraal museum, kapitaallasten	0	0	0	PM	PM
Totaal	400	500	600	PM	PM

Bedragen zijn in duizenden euro's

Het depot van het Centraal Museum en Erfgoed voldoet niet meer. Het depot is vol en voldoet klimatologisch en technisch niet meer aan de eisen van deze tijd (o.a. ARBO-eisen, klimaatregeling). Dit is al voor de verzelfstandiging van het Centraal Museum in 2012 geconstateerd bij een nulmeting op basis van de erfgoedinspectie-normen. Het risico op onherstelbare schade aan onvervangbaar eigendom van de gemeente Utrecht neemt toe, het langdurig beheer van collecties van externen staat onder druk evenals het cultureel ondernemerschap van het Centraal Museum. Het Centraal Museum heeft dit formeel in 2015 gemeld bij de gemeente. De ruimtebehoefte groeit van 4732 m2 nu naar ca. 7400 m2.

Het is een wettelijke plicht om erfgoedvondsten en documentatie daarvan op te slaan. Door de groei van de stad groeit ook de erfgoedcollectie. Erfgoed huurt nu extra ruimte, omdat het depot vol zit. De ruimtebehoefte voor het erfgoed groeit van 400 naar 1000 m2. De kosten voor de huur en exploitatie van het depot van het Centraal Museum en Erfgoed bedragen nu jaarlijks ca. 550.000 euro (voor 5132 m2).

Om toe te werken naar een investeringsbeslissing is een bedrag van 750.000 euro nodig, verspreid over een periode van 3 jaar van 2018 naar 2020. Daarnaast moeten zowel het Centraal Museum als Erfgoed in de aanloop naar een nieuw depot extra kosten maken voor onder meer het huren van aanvullende depotruimte. Deze kosten zijn geraamd op 150.000 euro, 250.000 euro en 350.000 euro voor de jaren 2018 t/m 2020. Bij de investeringsbeslissing wordt ook het structurele effect op de begroting bepaald.

Omgevingswet

	2018	2019	2020	2021	2022
Omgevingswet	900	1.200	1.700	0	0
Totaal	900	1.200	1.700	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Met de Omgevingswet beoogt het Rijk een fundamentele stelselherziening van het omgevingsrecht, met als motto 'Ruimte voor ontwikkeling, waarborgen voor kwaliteit'. De invoeringsdatum van de Omgevingswet is 1 januari 2021. Dan worden omgevingsvergunningen verleend op grond van de nieuwe wet, moeten wijzigingen van het omgevingsplan voldoen aan de dan geldende regels en is er een basisversie van het digitale stelsel Omgevingswet gereed en toegankelijk.

De invoering van de Omgevingswet is een omvangrijke operatie en verloopt in Utrecht via drie sporen (zie raadsbrief Omgevingswet 'de raad stelt de kaders' Beantwoording motie 2017/82 met kenmerk 5103407).

1. wettelijke kerninstrumenten en processen tijdig opleveren
2. aansluiten op bestaande processen om dubbel werk te voorkomen
3. innoveren met aanjaagprojecten om alvast met nieuwe werkwijzen, digitale technieken en regelgeving lopende projecten te versterken.

In spoor 1 en 2 zijn de noodzakelijke activiteiten opgenomen. Deze moeten worden uitgevoerd om in 2021 klaar te zijn om te werken volgens de vereisten van de Omgevingswet. Dit houdt in dat we de kerninstrumenten uit de wet hebben ingevoerd, er mee kunnen (samen)werken en zijn aangesloten op het digitale stelsel Omgevingswet. De kosten hiervoor zijn begroot op 3,8 miljoen euro, verdeeld over de jaren 2018, 2019 en 2020. De innovatieve aanjaagprojecten uit spoor 3 zijn bedoeld als katalysator voor de implementatie van de wet. Omdat dit geen noodzakelijke kosten zijn, zijn deze niet als knelpunt opgenomen.

U Ned/ Systeemsprong

	2018	2019	2020	2021	2022
U Ned/ Systeemsprong	1.000	0	0	0	0
Totaal	1.000	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Door de bevolkingsgroei, de nationale economische ontwikkeling (pendel en goederenvervoer) en de groei in de stad en regio, staat het verkeerssysteem in stad en regio onder druk. Het simpelweg uitbreiden van het huidige mobiliteitssysteem, of toevoegen van capaciteit op wegen en in het OV-systeem volstaat niet om de verwachte groei op een gezonde en duurzame manier op te vangen. Een systeemsprong in mobiliteit is noodzakelijk om de regio bereikbaar te houden en de kwaliteit van leven hoog te houden. Daarom zal de systeemsprong zich richten op ruimte-efficiënte en schone modaliteiten.

Provincie, gemeente Utrecht en de regiogemeenten willen woningen en werklocaties centreren in het bestaande bebouwde gebied dichtbij voorzieningen en openbaar vervoerknooppunten. Zo kunnen toekomstige bewoners optimaal gebruik maken van bestaande infrastructuur en voorzieningen en sparen we het groen. U Ned is een samenwerking met de provincie en het Rijk (ministeries van IenW, BZK en EZK) en een belangrijk programma voor ons om de bereikbaarheidsknelpunten van stad en regio op te lossen. Deze samenwerking vraagt een investering van 1 miljoen euro om in 2018 te kunnen werken aan de kwartiermakersfase waarin de (stad) Utrechtse inbreng in het U Ned-programma vorm moet krijgen. Vanaf 2019 is in de investeringsagenda groei 1 miljoen euro per jaar voor U Ned opgenomen.

Bodemsanering Lombok

	2018	2019	2020	2021	2022
Bodemsanering Lombok	0	1.000	0	0	0
Totaal	0	1.000	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Bij de uitvoering van het project waterproof is vorig jaar een omvangrijke bodemverontreiniging in Lombok aangetroffen. Ongeveer de helft van de tuinen is zodanig ernstig verontreinigd met lood, dat hier volgens de Wet bodembescherming een bodemsanering moet worden uitgevoerd.

In de raadsbrief van 24 januari bent u hierover geïnformeerd, waarbij is aangegeven dat bij de Voorjaarsnota 2018 de financiële consequenties in beeld zouden worden gebracht. Bij het ministerie van I&W is een aanvraag ingediend voor een extra budget voor het onderzoek en de sanering van de tuinen.

Verwacht wordt dat de minister slechts een budget toekent voor de onderzoekskosten. Dat betekent dat er een tekort van 1 miljoen euro is voor de sanering van de tuinen.

Programma Openbare ruimte en groen

Project wal en kluisuren

	2018	2019	2020	2021	2022
Wal- en kluisuren 2 ^e gedeelte Kromme Nieuwegracht	0	0	0	575	575
Totaal	0	0	0	575	575

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De funderingen van de wal- en kluisuren van de Oudegracht, Nieuwegracht en Kromme Nieuwegracht zijn in slechte staat, waardoor herstel noodzakelijk is. In 2017 heeft er een financiële herijking plaatsgevonden van het project wal- en kluisuren. Zoals in deze herijking te lezen is, is er uiteindelijk geen budget beschikbaar voor het tweede gedeelte van de Kromme Nieuwegracht (vanaf het Hieronymusplantsoen tot aan de Drift). De afgelopen maanden zijn de verwachte kosten van dit tweede gedeelte (rak 22) in kaart gebracht, op basis van onze bevindingen op het eerste gedeelte van de Kromme Nieuwegracht (Pausdam tot Hieronymusplantsoen). Deze raming komt uit op een bedrag tussen de 13 en 15 miljoen euro.

Conform de nieuwe systematiek die het besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorschrijft activeren we de uitgaven van de herstelwerkzaamheden aan de wal- en kluisuren van rak 22. De hiermee gepaard gaande kapitaallasten bedragen op basis van een afschrijvingstermijn van 40 jaar en het huidige rentepercentage 0,575 miljoen euro per jaar.

Stadsbaantunnel

	2018	2019	2020	2021	2022
Stadsbaantunnel	0	400	400	400	400
Totaal	0	400	400	400	400

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Voor de Stadsbaantunnel moeten de bediening en bewaking enerzijds en het beheer en onderhoud anderzijds structureel goed geregeld zijn in het kader van de veiligheid. De bediening en bewaking en het operationeel tunnelbeheer hebben we ondergebracht bij Rijkswaterstaat (RWS), omdat dit veel goedkoper is dan wanneer we zelf minstens tien medewerkers in dienst zouden moeten nemen om 24 uur per dag 7 dagen per week (het verkeer in) de tunnel in de gaten te houden. De totale kosten voor RWS bedragen jaarlijks bijna 600.000 euro. Daarnaast hebben we een contract met de Combinatie Stadsbaantunnel voor het beheer en onderhoud van de tunnel. Hiervan bedragen de kosten jaarlijks 800.000 euro.

Er is een bedrag van 1 miljoen beschikbaar voor bediening, bewaking, beheer en onderhoud van de Stadsbaantunnel. Dit bedrag is in het verleden gebaseerd op een zeer grove schatting van de kosten. Nu blijkt dat de werkelijke kosten 400.000 euro hoger zijn dan het destijds geraamde bedrag.

Reclame in de openbare ruimte

	2018	2019	2020	2021	2022
Reclame in de openbare ruimte: A0 reclame	155	155	155	155	155
Totaal	155	155	155	155	155

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Utrecht kent verschillende vormen van reclame in de openbare ruimte. De exploitatie van deze verschillende reclamedragers is uitbesteed aan externe partijen. Eind 2013 is de exploitatie van A0-reclame opnieuw aanbesteed voor een periode van vijf jaar. De exploitant is gestart met de exploitatie op 1 maart 2014. In 2015 zijn problemen ontstaan met de betaling van de afdrachten. De betalingsproblemen bleken van structurele aard. Het contract met de exploitant is daarop per 1 februari

2016 beëindigd. Per diezelfde datum heeft, na een hernieuwde aanbesteding, een andere exploitant de exploitatie op zich genomen. Het nieuwe contract brengt ten opzichte van het voortijdig beëindigde contract een verminderde afdracht met zich mee van jaarlijks 155.000 euro.

Werk en Inkomen

Beschermingsbewind

	2018	2019	2020	2021	2022
Beschermingsbewind	0	1.000	500	500	500
Totaal	0	1.000	500	500	500

Bedragen zijn in duizenden euro's.

De rechtbank beslist over de toekenning en het stopzetten van beschermingsbewind bij schuldenproblematiek. Hier hebben wij geen invloed, maar de kosten van het beschermingsbewind komen (via de bijzondere bijstand) voor onze rekening. In de voorjaarsnota 2016 is voor de jaren 2017 en 2018 in totaal 2 miljoen extra middelen beschikbaar gesteld voor de kosten van beschermingsbewind. Wij voorzien in 2019 een knelpunt, doordat de tijdelijke extra middelen voor beschermingsbewind wegvallen.

We hebben de afgelopen jaren ingezet op een lagere instroom van mensen in beschermingsbewind, onder andere door het inzetten van laagdrempeliger budgetbeheer. Hierdoor konden we de stijgende kosten wel afvlakken, maar niet voorkomen of laten dalen: 2014 2 miljoen, 2015 3,1 miljoen, 2016 3,6 miljoen en 2017 3,8 miljoen.

Utrecht staat hierin niet alleen. Bij veel gemeenten nemen de kosten voor beschermingsbewind flink toe, terwijl de regelruimte ontbreekt. Samen met de VNG voeren wij een lobby voor meer regelruimte. Ook hebben we actief gesprekken gevoerd met de rechtbank. Indien deze lobby succesvol is zal het effect pas na 2019 zichtbaar worden, waardoor wij in 2019 nog 1 miljoen extra kosten hebben. Voor de jaren erna gaan we uit van 0,500 miljoen euro. Het daadwerkelijk benodigde bedrag zal in 2019 duidelijk worden.

Vervanging Socrates en ontwikkelen Edison

	2018	2019	2020	2021	2022
Vervangen Socrates en ontwikkelen Edison	633	1.264	897	0	0
Totaal	633	1.264	897	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Voor het berekenen, betalen en verantwoorden van de maandelijkse verstrekkingen van de bijstand en andere financiële regelingen maken wij in G4 verband gebruik van de applicatie Socrates. Dit rekenhart is aan het eind van zijn levensduur en aan vervanging toe. Dit is essentieel om de tijdigheid en juistheid van onze betalingen te kunnen blijven garanderen.

Om de interactie tussen burger en professional te versterken, ontwikkelen wij het burger- en professional portaal (Edison). Dit is randvoorwaardelijk voor meer eigen regie voor de burger en maatwerk in de dienstverlening. Wij ronden deze programma-aanpak in 2018 af en blijven continu doorontwikkelen in G4 verband.

Voor beide ontwikkelingen stijgt de meerjarenbegroting in G4 verband en moeten wij zelf extra inzet plegen. Vanaf 2021 kunnen wij deze kosten binnen de begroting opvangen, omdat de nieuwe systemen ook besparingen opleveren.

Onderwijs

Onderwijshuisvesting bouwbesluit

	2018	2019	2020	2021	2022
Onderwijshuisvesting duurzaamheid/bouwbesluit	0	30	96	157	157

Totaal	0	30	96	157	157
---------------	----------	-----------	-----------	------------	------------

Bedragen zijn in duizenden euro's

Vanaf 2020 worden BENG eisen (Bijna Energie Neutraal Gebouw) in het bouwbesluit voorgeschreven voor maatschappelijk vastgoed. Dit leidt tot hogere investeringen, die niet binnen de normkostenvergoeding voor schoolgebouwen kunnen worden opgevangen.

Maatschappelijke ondersteuning

Regiovervoer

	2018	2019	2020	2021	2022
Regiovervoer	0	0	PM	PM	PM
Totaal	0	0	PM	PM	PM

Bedragen zijn in duizenden euro's

Het aanbieden van regiovervoer is een wettelijke taak (Wmo). Bij de overheveling van vervoerstaken van het regiobestuur naar de provincie is afgesproken dat de provincie tot in ieder geval 2020 de financiële bijdrage van 2 miljoen euro voor het regiovervoer zal continueren. De provincie heeft zich op het standpunt gesteld dat de bijdrage stopt per 1 januari 2020. Op dit moment lopen onderhandelingen met de provincie om het nadeel te beperken. Het resultaat daarvan is onzeker.

In de lopende verkenning doelgroepenvervoer wordt gezocht naar andere manieren om de diverse vervoersoplossingen te organiseren, in bredere context op mobiliteit/vervoer. Gezien de ervaringen elders in het land, verwachten wij niet dat het vervoer hierdoor goedkoper wordt. Het contract voor regiovervoer loopt in augustus 2020 af. Voor het nieuwe contract is een Europese aanbesteding nodig. Gezien de gebleken kwetsbaarheid van de dienstverlening van de regiotaxi in de afgelopen jaren, zullen wij in deze aanbesteding kwaliteit zwaar laten wegen.

Jeugd

Jeugd, Aanvullende zorg

	2018	2019	2020	2021	2022
Programma jeugd, aanvullende zorg (volume effect)	2.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Totaal	2.000	4.000	4.000	4.000	4.000

Bedragen zijn in duizenden euro's

Sinds 2015 is er op de Integratieuitkering sociaal domein (IUSD) geen indexatie toegepast voor volumegroei. Dit heeft feitelijk geleid tot een bezuiniging op het budget voor Jeugdhulp. Met andere gemeenten hebben wij actie ondernomen om de volumestijging voor 2018 en 2019 gecompenseerd te krijgen. Er is echter geen extra geld voor 2018 en 2019 beschikbaar gekomen, met als argument dat het accres van het gemeentefonds voldoende is om daaruit ook de tekorten te dekken.

Als de indexatie (2,5% per jaar) wordt toegepast verwachten we, ondanks de groeiende vraag, de zorg binnen het beschikbare budget uit te kunnen voeren. Op basis van het huidige budget verwachten we echter een tekort van 2 miljoen euro in 2018 en 4 miljoen euro structureel vanaf 2019. Daarnaast wordt vanaf 2019 het budget voor zorg aan 18+ en kinderen met een voogdijmaatregel (nu historisch verdeeld) overgeheveld naar het objectief verdeelmodel. Dit leidt naar verwachting tot een daling van het budget ten opzichte van 2018 van circa 2 miljoen euro.

We verwachten dat we met de door ons ingezette maatregelen de groei in zorgvraag kunnen beperken, waardoor de groei minder groot is dan op basis van de CPB ramingen mag worden verwacht. Hiermee verwachten we vanaf 2019 circa 2 miljoen minder (meer)kosten te realiseren.

Volksgezondheid

Gemeenschappelijke Regeling GGDrU

	2018	2019	2020	2021	2022
Gemeenschappelijke regeling GGDrU	75	75	75	75	75
Totaal	75	75	75	75	75

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Deze structurele last betreft de bestuurlijk overeengekomen bijdrage in bedrijfsvoering van de GGDrU. Bij de afwikkeling van de overheveling van taken van de gemeente Utrecht naar Gemeenschappelijke regeling GGDrU in 2014 is dit knelpunt aan het licht gekomen.

Onderzoekkosten tippelzone De Baan

	2018	2019	2020	2021	2022
Onderzoekkosten afbouw/inpassing tippelzone De Baan	130	130	0	0	0
Totaal	130	130	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Om zorgvuldig invulling te geven aan de bestuurlijke opdracht om scenario's uit te werken op welke wijze de tippelzone De Baan afgebouwd dan wel (tijdelijk) ingepast kan worden binnen de Merwedekanaalzone worden plankosten gemaakt, die niet op een andere manier kunnen worden gedekt. De op te stellen scenario's zullen een financiële paragraaf kennen. Na keuze voor het te hanteren scenario worden de daarmee gepaard gaande kosten van implementatie bij een volgende voorjaarsnota ingebracht.

Veiligheid

Projectkosten nieuwe prostitutiezone

	2018	2019	2020	2021	2022
Projectkosten nieuwe prostitutiezone	150	0	0	0	0
Totaal	150	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

De concentratie van raamprostitutie op een nieuwe locatie aan het Zandpad vormt een meerjarige, complexe operatie. Na de ontbinding van de contracten met BeJa Accommodaties is in 2017 gestart met een nieuwe tender. Inmiddels zijn er uit de tender twee inschrijvers geselecteerd waarmee nu verificatiegesprekken worden gevoerd. Met deze partijen worden de voorbereidingen getroffen voor een verdere uitwerking, waaronder een Bibobonderzoek. In de loop van het jaar wordt duidelijk wanneer het Nieuwe Zandpad gerealiseerd wordt. Naast de plankosten die vallen binnen de grondexploitatie is voor de uitvoering in 2018 een bedrag van 0,357 miljoen euro nodig onder andere voor projectleiding, coördinatie, omgevingsbeheer, communicatie en juridische ondersteuning. Uit 2017 resteert nog een budget van 207.000 euro.

Vastgoed

Domtoren

	2018	2019	2020	2021	2022
Domtoren	0	259	485	568	651
Totaal	0	259	485	568	651

Bedragen zijn in duizenden euro's

In 2017 is het restauratieonderzoek naar de conditie van de Domtoren gestart. Dit heeft geleid tot een raming van de restauratiekosten, zoals toegelicht in onze brief met kenmerk 5262166 van 12 april 2018. De provincie en het Rijk hebben aangegeven een deel van deze kosten te willen co-financieren onder de voorwaarde dat de gemeente ook een gelijk deel van de kosten voor haar rekening neemt. In de Voorjaarsnota 2016 en 2017 heeft de raad al 2 + 2 miljoen euro beschikbaar gesteld. Om de restauratie te kunnen uitvoeren is een dekking van de (resterende) kapitaallast nodig, die oploopt van 259.000 euro

tot 651.000 euro in 2022. Zoals beschreven in de brief kunnen voor de dekking van de verder oplopende lasten na 2022 mogelijk aanvullende inkomsten worden verworven. Naar verwachting zal het werk medio 2024 gereed komen.

Organisatie

Transitie organisatieonderdeel cultuur

	2018	2019	2020	2021	2022
Transitie organisatieonderdeel cultuur	250	250	0	0	0
Totaal	250	250	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Onderzoeken uit 2016 en 2017 toonden aan dat de werkdruk bij Culturele zaken te hoog is, terwijl in 2018 het salarisbudget CZ met 75.000 euro afneemt (bezuiniging Voorjaarsnota 2013). Een recent onderzoek heeft vastgesteld dat een transitie van de afdeling nodig is om de werkdruk op een aanvaardbaar peil te brengen. Tijdens de transitieperiode in 2018 en 2019 worden de oplossingen uit het onderzoek uitgevoerd. De werkdrukverlaging door de transitie leidt incidenteel tot kosten voor tijdelijke formatieversterking, opleiding en coaching van medewerkers en begeleiding van de transitie. Deze kosten bedragen 250.000 euro in 2018 en in 2019. Na deze transitie kan het werk binnen de beschikbare formatie worden uitgevoerd.

Versterking decentrale inkoop

	2018	2019	2020	2021	2022
Versterking decentrale inkoop	500	500	500	500	500
Totaal	500	500	500	500	500

Bedragen zijn in duizenden euro's

Vanwege (dreigende) onrechtmatigheid in onze inkoopspend van ruim 600 miljoen euro is een analyse gemaakt. Daaruit volgt dat de decentrale inkoopfunctie bij in elk geval de onderdelen Ruimte en Stadsbedrijven versterkt moeten worden om beter in control te komen. De functie decentrale inkoper is veelal als kleine (administratieve) rol ingevuld, terwijl het inkoopvak gecompliceerd is, met name door de regelgeving. Versterking van de decentrale inkoopfunctie leidt ertoe dat de beschikbare systemen beter worden benut en dat meer gestructureerd wordt gewerkt aan de hand van inkoopplannen en het goed neerzetten van contractmanagement.

Transitie organisatieonderdeel vastgoed

	2018	2019	2020	2021	2022
Transitie organisatieonderdeel vastgoed	835	PM	PM	PM	PM
Totaal	835	PM	PM	PM	PM

Bedragen zijn in duizenden euro's

Naar aanleiding van de doorlichting van het programma vastgoed is bij de Voorjaarsnota 2017 het tekort op de exploitatie van de panden, dat inzichtelijk werd door de opstelling van de pandenbegroting, binnen het programma vastgoed aangevuld. In dit rapport zijn tevens aanbevelingen opgenomen waaronder de uitbreiding van business control en de positionering van UVO. Dit vereist een aanpassing van de personele formatie voor de ondersteunende functies die over het geheel van de programma's een bijdrage leveren. In de afgelopen maanden zijn de eerste stappen gezet om inzichtelijk te maken hoe de huidige capaciteit (kwantitatief en kwalitatief) zich verhoudt tot de benodigde capaciteit. De benodigde transitie in het primaire proces wordt structureel binnen de desbetreffende programma's opgelost, onder andere door de doorbelasting aan de projecten. De komende maanden zal onderzocht worden hoe het effect van de transitie doorwerkt naar de ondersteunende functies en wat dit betekent voor de structurele personeelslasten.

Transitie organisatieonderdeel wijken

	2018	2019	2020	2021	2022
--	------	------	------	------	------

Transitie organisatieonderdeel wijken	550	50	PM	PM	PM
Totaal	550	50	PM	PM	PM

Bedragen zijn in duizenden euro's

De vraag naar inzet vanuit de wijkbureaus neemt toe onder meer door de groei van de stad. Ook zijn de personeelskosten relatief hoog. Eind 2017 zijn we gestart met een analyse op taken, capaciteit en inzet van de wijkbureaus, om te kijken in hoeverre de overschrijding een structureel karakter heeft en welke oplossingen mogelijk zijn. Om het tekort op de personeelsbegroting op te lossen stellen we voor om ter overbrugging voor 2018 incidenteel 500.000 euro beschikbaar te stellen. Voor 2018 en 2019 stellen we voor 50.000 euro per jaar in te zetten voor de transitie. Gedurende de transitie ontstaat een scherp beeld van de structureel benodigde formatie.

Doorzetten en borgen transitie ruimte

	2018	2019	2020	2021	2022
Doorzetten en borgen transitie ruimte	1.100	1.700	0	0	0
Totaal	1.100	1.700	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Sinds maart 2017 werkt Ruimte in een nieuwe sturing en structuur. Deze transitie is onder meer gericht op een verschuiving naar opgavegericht en integraal werken. In de komende jaren vinden werkzaamheden ten behoeve van de transitie en het structurele werk tegelijkertijd plaats. Dat betekent een professionaliseringsslag maken terwijl het werk gewoon door gaat.

De transitie is een grote sprong voorwaarts maar vraagt in deze fase veel van betrokken medewerkers. De organisatie gaat niet vanzelf functioneren volgens de nieuwe standaard en brengt tijdelijk extra inspanningen en kosten met zich mee, zoals:

- het faciliteren van mobiliteit van medewerkers, want niet iedereen zit meteen op de goede plek. Voor de hiermee gemoeide is een frictiefonds noodzakelijk.
- additionele ondersteuning en begeleiding van (groepen) medewerkers in het ontwikkelen van nieuwe werkwijzen en omgang met (partners in) de stad. Een kwalitatieve slag is nodig om toegerust te zijn op de nieuwe manier van werken met de stad.
- tijdelijke versterking van business control om te zorgen dat de Ontwikkelorganisatie Ruimte voldoende in control komt en blijft. De essentie van de transitie voor Business Control is aansluiten bij de kanteling naar opgavegericht werken.
- inzet van leanadviseurs om processen te verbeteren.

Basisniveau op orde voor realiseren RSU

	2018	2019	2020	2021	2022
Basisniveau op orde voor realiseren RSU	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000

Bedragen zijn in duizenden euro's

De inhoudelijke koers uit de Ruimtelijke Strategie Utrecht (RSU) geldt als basis voor de te realiseren opgaven in het ruimtelijk domein. In de RSU staat de groei van de stad door verdichting en inbreiding centraal met als prioritaire gebieden het Stationsgebied, de Merwedekanaalzone, het Utrecht Science Park en Leidsche Rijn. Daarnaast zijn er stedelijke programma's met prioriteit: de energietransitie, de mobiliteitssprong en de kwaliteit van de openbare ruimte.

Om als organisatie bij te kunnen dragen in deze ambities is voldoende ontwikkelcapaciteit nodig. Wij constateren een nijpend tekort aan deskundigen op het gebied van investeren & exploiteren, verkeer (verkeerskundigen en verkeersmodellen), milieu en duurzaamheid en netwerken/acquisitie. We zien dat onze organisatie verstevigd moet worden, om te kunnen werken aan onze ambities.

Concreet zullen de extra middelen voor het realiseren van de RSU besteed worden aan het verder professionaliseren van de dienstverlening voor interne en externe klanten op het gebied van grond- en investeringsbeleid, het innoveren van ons informatiemanagement (onder andere door 3D- en virtual reality-toepassingen) en het verbeteren/mogelijk maken van beleidsadvisering op het gebied van

klimaatadaptatie, verkeer, erfgoed, groen om de stad, dierenwelzijn, lucht, geluid en de nieuwe wetgeving rondom stikstof.

Vrijval voorziening frictie Via B

	2018	2019	2020	2021	2022
Vrijval voorziening frictie Via B	-1.100	0	0	0	0
Totaal	-1.100	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Deze voorziening is gevormd om de frictiekosten van sociaal flankerend beleid HRM die voortvloeien uit de transitie Via B op te vangen. De transitie Via B is afgerond. Het in de voorziening resterende bedrag kan vrijvallen.

3. Groei van de stad

Het huidige beleid is dat de inkomsten als gevolg van de groei van de stad worden bestemd voor uitgaven voor de groei van de stad. Daarbij gaat het zowel om uitgaven om de groei mogelijk te maken (investeringsagenda) als uitgaven als gevolg van de groei. Zoals aangekondigd in de Voorjaarsnota 2017 is een nieuw groeikader ontwikkeld, als alternatief voor de bestaande mechanismen rond de groei van de stad. Dit groeikader is in een afzonderlijk document aangeboden. Het voorstel om de groeiruitte 2019 te bestemmen is op dit document gebaseerd.

Groei van de stad	2018	2019	2020	2021	2022
Referentiekader groei	0	-2.954	-2.954	-2.954	-2.954
Investeringsagenda groei	0	-4.100	-4.000	-4.000	-3.900
Frictie Leidsche Rijn	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal	0	-8.054	-7.954	-7.954	-7.854

Bedragen zijn in duizenden euro's.

3.1 Referentiekader groei

Het nieuwe groeikader kent zo weinig mogelijk automatismen bij het aanpassen van budgetten, zodat er optimaal ruimte is voor weging, prioritering en planning. Dit is als uitgangspunt geformuleerd bij de Voorjaarsnota 2017. Flexibiliteit is van belang, omdat de manier waarop groei de komende jaren vorm krijgt in de stad met onzekerheid is omgeven. Er zijn echter taken waarvoor de uitgaven moeten meebewegen met groei (en krimp) van de stad. Als de gemeente geen keus heeft om een product te leveren groeien de uitgaven noodzakelijk mee. Zonder deze budgettaire groei komt de uitvoering van de taak in het gedrang en wordt de basale kwaliteit van het leven, wonen en werken in de stad aangetast. Voor deze taken is een systematiek ontworpen, het referentiekader groei. Om het budgettaire beslag van dit automatisme zo beperkt mogelijk te houden is gekozen voor een sobere uitwerking.

Referentiekader groei	2018	2019	2020	2021	2022
Bewoners en Bestuur	0	-163	-163	-163	-163
Stedelijke ontwikkeling	0	-142	-142	-142	-142
Openbare ruimte en groen	0	-802	-802	-802	-802
Werk en inkomen	0	-466	-466	-466	-466
Onderwijs	0	-147	-147	-147	-147
Maatschappelijke ondersteuning	0	-821	-821	-821	-821
Jeugd	0	-172	-172	-172	-172
Volksgezondheid	0	-146	-146	-146	-146
Veiligheid	0	-95	-95	-95	-95
Totaal	0	-2.954	-2.954	-2.954	-2.954

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Bewoners en bestuur

Door het groeiend aantal inwoners wordt een groter beroep gedaan op het klantcontactcentrum en de producten van Burgerzaken. Ook stijgen de kosten voor het organiseren van verkiezingen.

Stedelijke ontwikkeling

Het groeiend aantal inwoners en het intensievere gebruik van de gebouwde omgeving zorgt voor hogere kosten voor vergunningverlening (voor zover niet gedekt door leges) en vakmatige advisering over gebiedsontwikkeling (voor zover niet gedekt door inkomsten). Ook de wettelijke taak met betrekking tot

monumenten en cultuurhistorische waarden is in dit bedrag begrepen. Een klein deel van de kosten valt in de programma's Duurzaamheid en Bereikbaarheid.

Openbare ruimte en groen

Toename van het aantal inwoners resulteert in intensiever gebruik van de openbare ruimte en vraagt om intensiever onderhoud. Met het extra budget is de gemeente in staat om de openbare ruimte op het huidige niveau te blijven onderhouden. Ook de extra onderhoudskosten die voortkomen uit een toename of aanpassing van het te onderhouden areaal worden in principe gedekt door dit budget.

Werk en inkomen

Dit betreft open einderegelingen in het programma, zoals het armoedebelief en de schulddienstverlening.

Maatschappelijke ondersteuning

Het beroep op de sociale basisvoorzieningen neemt toe met het aantal inwoners.

Jeugd

Het beroep op deze voorzieningen neemt toe met het aantal jeugdige inwoners.

Volksgezondheid

De uitvoering van de wettelijke taken inspectie kinderopvang en jeugdgezondheidszorg (onderzoek en vaccinatie van kinderen) groeit mee met het aantal jeugdige bewoners.

Veiligheid

De uitgaven voor het voorkomen van overlast en de handhaving van bijzondere wetten zoals de drank- en horecawet nemen toe met het aantal inwoners.

3.2 Investeringsagenda groei

Voorwaarden voor de groei worden gecreëerd door investeringen. De kost gaat voor de baat uit. Bij het programmeren van investeringen in voorzieningen en bij (voor) investeringen die randvoorwaardelijk zijn om gebiedsontwikkeling mogelijk te maken moeten uitgaven worden gedaan, voordat de inkomsten uit de groei komen. Op het moment dat de planvorming start is de financiële dekking nog niet beschikbaar. Door binnen het groeikader een deel te bestemmen voor een integrale investeringsagenda kunnen deze kosten worden gedekt. Zowel het investeringsdeel van de maatschappelijke agenda als de investeringsimpuls RSU worden ingepast in de integrale investeringsagenda. Gezonde verstedelijking is het inhoudelijke richtsnoer, waarmee afwegingen worden gemaakt op inhoud en (planmatige) logica, zowel voor het lopende jaar als in meerjarig perspectief. De programmering gebeurt op basis van integrale gebiedsplannen, met slim kijken (in relatie tot bestaande voorzieningen) als uitgangspunt. Door jaarlijks een nieuwe tranche te programmeren blijft de investeringsagenda flexibel. Mede afhankelijk van de woningbouwprogramma's op gebiedsniveau kan de behoefte aan maatschappelijk vastgoed worden bijgesteld of aangevuld met bijv. een wijkcultuurhuis of een centrum voor Jeugd en Gezin.

Een deel van de investeringen, voornamelijk de maatschappelijke voorzieningen, maar ook grotere ingrepen in infrastructuur of openbare ruimte, leiden tot structurele kapitaallasten. De ruimtelijke investeringen bestaan uit incidentele impulsen aan gebiedsontwikkelingen die niet op een andere manier kunnen worden gedekt. Daarnaast wordt gespaard voor de grote opgaven systeemsporg OV en Beurskwartier/Lombokplein. Via de investeringsagenda kan jaarlijks een nieuwe tranche worden geprogrammeerd.

Investeringsagenda groei	2018	2019	2020	2021	2022
Investerings sport	0	-110	-640	-640	-640
Investerings welzijn	0	0	-110	-110	-110
Investerings onderwijs	0	-190	-680	-680	-680
Upgrade brug Merwedekanaal langs A12	0	-100	-100	-1.000	0

Systeemsprong OV (na 2023)	0	0	0	0	0
UNed	0	-1.000	-1.000		
Onverhaalbare (plan) kosten Merwedekanaalzone	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Bruggen en woonboten	0	-600			
Beurskwartier, Lombokplein (na 2023)	0	0	0	0	0
Rondje Stadseiland	0	-600	-400	-200	-1.000
Plankosten USP/Rijnsweerd	0	-500	0	-300	-300
Flexibel investeringsbudget niet-prioritaire gebieden	0	0	-70	-70	-170
Totaal	0	-4.100	-4.000	-4.000	-3.900

Bedragen zijn in

Investerings sport, welzijn en onderwijs

Een toereikend niveau van maatschappelijke en inwonersvoorzieningen in integraal onderdeel van gezonde verstedelijking. Bij het bepalen van de benodigde investeringen is het uitgangspunt dat reeds beschikbare voorzieningen optimaal worden gebruikt. Uitbreiding van accommodaties is met name nodig voor sport en onderwijs, zoals uitgewerkt in het Meerjarenprogramma Onderwijshuisvesting (MPOHV) en de nota Capaciteitsbehoefte Sport 2018-2030. Ook is voorzien in uitbreiding van buurtcentra in nieuw te ontwikkelen gebieden. In het programmeringsvoorstel 2019 zijn de jaarsneden 2019 en 2020 ingepast. De onderwijsinvesteringen zijn berekend aan de hand van de geldende normbedragen.

Opwaardering voetgangersbrug over het Merwedekanaal langs de A12

De werkzaamheden van Rijkswaterstaat (verbreding van de A12) geven de mogelijkheid om de bestaande voetgangersverbinding over het Merwedekanaal op te waarderen tot een volwaardige fiets- en voetgangersverbinding. Dit voorstel is dus een kans wat betreft kostenbesparing, slechts de meerkosten van de opwaardering worden door Rijkswaterstaat in rekening gebracht.

Systeemsprong OV en Fiets

De programmering van de systeemsprong OV en Fiets is samengesteld uit twee voorstellen. Het betreft programmakosten voor U NED, dit zijn voorbereidende kosten voor de systeemsprong. Dit programma is een essentieel voortraject voor de realisatie van de systeemsprong. Daarnaast wordt voorgesteld om van 2023 tot en met 2030 aanvullend cumulatief 8,5 miljoen euro voor de systeemsprong te sparen. De systeemsprong komt niet tot stand indien de rijks- en provinciale overheden daarvoor geen middelen beschikbaar stellen. Cofinanciering door de gemeente is evenwel onontkoombaar. Deze aanvulling op de reserveringen in de voorjaarsnota's 2016 en 2017 draagt bij aan het benadrukken van de urgentie van de systeemsprong.

Onverhaalbare kosten

De transformatie van de Merwedekanaalzone is een complexe binnenstedelijke gebiedsontwikkeling met meerdere grondeigenaren, grote ambities op het vlak van mobiliteit, openbare ruimte, duurzaamheid en klimaatadaptatie. Het gevraagde budget draagt bij aan de realisatie van de gemeentelijke ambities ten aanzien van groei door verdichting en gezond stedelijk leven. Waar mogelijk worden kosten verhaald op de ontwikkelende partijen, maar voor een deel van de kosten is dit niet mogelijk.

Bruggen en woonboten

We stellen voor in 2019 de eerste stap te zetten met een bedrag van 600.000 euro voor de aankoop van woonboten en het opstellen van een woonbotenstrategie. Vervolgstappen zijn afhankelijk van de besluitvorming over de fiets- en voetgangersbrug bij het Defensie terrein, één of meer bruggen in deelgebied 5 en de op- en afritten bij de Baliëbrug en Socratesbrug. Deze zijn nog niet geprogrammeerd.

Beurskwartier en Lombokplein

De omgevingsvisie Beurskwartier en Lombokplein is in december 2017 door de gemeenteraad vastgesteld. Door de benodigde grote infrastructurele en waterbouwkundige ingrepen is de gebiedsontwikkeling niet kostendekkend en is een gemeentelijke investeringsbijdrage van 51 miljoen euro nodig. Een derde van dit bedrag is al gedekt via de Voorjaarsnota 2017. Het is van belang om dit tekort volledig af te dekken voor de start van de ontwikkeling, daarom continueren wij de ingezette lijn. Met deze programmering sparen we van 2023 t/m 2030 ruim 10 miljoen euro, waarmee in totaal (27,8 miljoen euro) ruim de helft van de benodigde investeringsbijdrage voorzien van dekking.

Rondje Stadseiland

De beoogde hoge dichtheden in Merwedekanaalzone dienen te worden ondersteund met kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte, waarbij het Rondje Stadseiland zowel bereikbaarheid van groen, beweging en elkaar ontmoeten stimuleert. Ook voor Kanaleneiland betekent deze ontwikkeling een belangrijke impuls voor verbetering van de openbare ruimte en de sociale samenhang. Het voorstel bestaat uit deelprojecten, verspreid over meerdere gebieden. Er worden bijdragen vanuit meerdere grondexploitaties, private ontwikkelaars, het Meerjaren Groen Programma en de provincie verwacht. Het geprogrammeerde bedrag helpt om de bijdragen uit bovengenoemde bronnen zeker te stellen.

Plankosten Utrecht Science Park (USP)/Rijnsweerd

Het gebied USP-Rijnsweerd is in de RSU aangewezen als één van de prioritaire economische ontwikkelingsgebieden. De opgave in dit gebied is primair het creëren van ruimte en randvoorwaarden voor de verdere groei van het USP/Rijnsweerd. Daarbij draait het om drie vraagstukken waarbij duurzame gezonde verstedelijking het leidende principe is: creëren van fysieke ruimte voor bedrijvigheid, wonen en commerciële voorzieningen, bereikbaarheid van het Science Park en omliggende gebieden en het maken van een aantrekkelijke en leefbare ontmoetingsplek. Samen met partners worden deze deelopgaven komende jaren uitgewerkt. Waar mogelijk worden de kosten verhaald op initiatiefnemers in het gebied, maar we hebben als gemeente ook zelf een verantwoordelijkheid. We stellen voor om, verdeeld over meerdere jaren, 1,1 miljoen euro beschikbaar te stellen.

Flexibel investeringsbudget

De investeringsimpuls RSU beoogt flexibel te zijn qua budgettering, waarbij inspelen op kansen voorop staat. Er zijn verscheidene groen-blauwe verbindingen in en rondom de stad in voorbereiding, waarbij het wenselijk is om snel cofinanciering van de gemeente beschikbaar te hebben. Daarnaast doen zich in de niet-prioritaire gebieden veel kansen voor, waar met relatief weinig middelen een grote kwaliteitsverbetering kan worden gerealiseerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om herinrichting van de openbare ruimte aansluitend aan de ontwikkeling van maatschappelijke voorzieningen, renovaties of particuliere initiatieven. Op deze manier wordt samen met initiatiefnemers een integrale kwaliteitsimpuls aan een plek of gebied gegeven.

3.3 Frictie Leidsche Rijn

Bij de start van de ontwikkeling van Leidsche Rijn is ervoor gekozen de voorzieningen te realiseren voordat de bewoners zich vestigen. De gedachte hierachter was dat het stadsdeel van meet af aan kon functioneren op een vergelijkbaar niveau als de bestaande stad. In het referentiekader Leidsche Rijn is in verband hiermee een frictiesysteem opgenomen. De structurele dekking voor de (instandhouding van) de voorzieningen komt uit de extra gemeentefondsinkomsten en belastingopbrengsten dankzij de groei van Leidsche Rijn. Doordat de voorzieningen eerder zijn gerealiseerd ontstaan negatieve frictiekosten. Die komen ten laste van de stelpost referentiekader Leidsche Rijn en worden gedekt door de reserve Leidsche Rijn.

Vooruitlopend op de realisatie van de groei in Leidsche Rijn zijn en worden dus via het referentiekader bedragen toegekend voor opgeleverde (maatschappelijke) voorzieningen en openbare ruimte. De kapitaallasten, exploitatie-uitgaven en onderhoudslasten daarvan worden gedekt via de frictiesystematiek. Op basis van de huidige bevolkingsprognoses is deze frictie is naar verwachting ingelopen in 2030.

Frictie Leidsche Rijn	2018	2019	2020	2021	2022
Frictie Leidsche Rijn	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Totaal	0	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000

Bedragen zijn in duizenden euro's

Eerste bestuursrapportage 2018

4.1 Uitvoering Programma's

Naast de bijstellingen die wij in de herijking van het financiële beeld hebben verwerkt (zie hoofdstuk 2), zijn er een aantal ontwikkelingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2019 die wij onder de aandacht willen brengen.

Werk en inkomen, tekort Buig

In de Voorjaarsnota 2017 is het verwachte tekort van 10,7 miljoen euro tekort in 2018 opgelost. Mogelijk valt het tekort in 2018 hoger uit, door verschillende oorzaken zoals een hoger eigen risico voor het vangnet en mogelijk door de accountant te constateren onzekerheden die van het vangnet afgetrokken zullen worden. Bij de tweede bestuursrapportage kunnen we deze onderwerpen beter inschatten en zullen wij hier op terug komen. Om in aanmerking te komen voor de vangnetregeling 2018 is bijlage 6.2 opgenomen, met een analyse van het verwachte tekort en een overzicht van maatregelen ter vermindering van het tekort.

De hierboven genoemde onzekerheden kunnen zich ook in 2019 voordoen. Echter het verdeelmodel BUIG is nog volop in ontwikkeling. Als het model in 2019 verbetert en het macrobudget wordt aangevuld kan het financiële effect daarvan groter zijn dan de impact van de onzekerheden. Ook verwachten we in 2017 een uitspraak van het hoger beroep op onze BUIG beschikking 2015. Tenslotte is er nog een taakstelling van 3 miljoen euro op verbetering verdeelmodel en vangnet per 2020. Het structurele financiële beeld van BUIG zal daarom aandacht blijven vragen.

Jeugd, aanvullende zorg

De benodigde volumestijging voor 2018 is opgenomen bij de knelpunten in paragraaf 2.2 van de Voorjaarsnota 2018. Om binnen het budget te blijven, moeten de kosten van de aanvullende zorg echter niet verder stijgen. Hier zetten we nog steeds vol op in, maar het is niet zeker dat dit tot resultaat leidt. De komende periode moeten we daarom scherp blijven monitoren hoe de kosten voor aanvullende zorg zich ontwikkelen. Als de vraag niet voldoende afneemt, dreigt voor 2018 een tekort. Bij de tweede bestuursrapportage informeren we u over de financiële voortgang.

Kasschuif Vastgoed

Conform toegezegd bij de Voorjaarsnota 2017 hebben we de Meerjarenonderhoudsprognoses gemeentelijk vastgoed (MJOP's) geactualiseerd, op grond van de doorlichting van het programma Vastgoed. Dit leidt in de MJOP's tot een verschuiving van de te plannen onderhoudswerkzaamheden over de verschillende programma's en over de komende jaren. De komende periode bekijken we over de programma's heen hoe we het kasritme van de MJOP's budgettair neutraal kunnen aanpassen in relatie tot de programmareserves die er zijn.

Eveneens is bij bovengenoemde doorlichting gemeld dat de reserve Vastgoed op voldoende niveau moet zijn om als buffer te kunnen fungeren om onder andere fluctuaties op te vangen. De benodigde omvang van de reserve Vastgoedbeheer is 4,892 miljoen euro. Dit betekent dat de reserve met 0,939 miljoen euro moet worden verhoogd. De herijking van de MJOP's, de inzet van de beschikbare onderhoudsreserves en de aanvulling van de reserve Vastgoedbeheer kunnen budgettair neutraal worden uitgewerkt. Bij de tweede bestuursrapportage volgt een totaalvoorstel.

Uithoflijn en MPB

Het oplossen van het tekort Uithoflijn binnen het Meerjarenprogramma Bereikbaarheid moet qua kasstromen nog worden verwerkt. De voordelen die we kunnen inzetten, doen zich naar verwachting pas later in de tijd (2025/2026) voor. We lossen dit zoveel mogelijk op binnen de algemene dekkingsreserve. Waar deze ontoereikend is, kijken we breder naar bestemmingsreserves die we - zonder beleidsgevolgen - kunnen inzetten om de verschuiving op te vangen. Een concreet voorstel is uitgewerkt in het MPB.

4.2 Uitvoering grote investeringsprojecten 2018

In deze paragraaf bespreken we de ontwikkelingen bij grote investeringsprojecten. Als criterium geldt een door uw gemeenteraad beschikbaar gesteld krediet van 10 miljoen euro of meer, een lange looptijd, de mate van complexiteit en het risicoprofiel.

Voor te autoriseren wijzigingsvoorstellen verwijzen wij u naar paragraaf 4.2

Programma Stedelijke Ontwikkeling: Stationsgebied

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project	Project gereed in jaar...	Verwachte wijzigingen in geld of planning
Bouw parkeergarage jaarbeursplein	2015	49.150	49.150	2018	n.v.t.

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Bouw parkeergarage jaarbeursplein

De parkeergarage Jaarbeursplein wordt medio 2018 opgeleverd. Wij verwachten dat het project binnen het beschikbaar gestelde krediet zal worden gerealiseerd en mogelijk afgesloten kan worden met een positief financieel resultaat. De realisatie van het bovenliggende plein is inmiddels ook gestart. De reconstructie van de toeleidende route via de Croeselaan start in maart 2018 en zal gereed zijn bij de openstelling van de parkeergarage. Beide projecten maken onderdeel uit van de grondexploitatie Stationsgebied.

Programma Bereikbaarheid

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project	Project gereed in jaar...
De Uithoflijn onderbouw en omgeving (incl. herinrichting straten, Cranenborgh) *	2006	139.061	124.200	2019
Hoofd fietsroutes incl. filevrij aanvullend	2014	24.970	24.781	2018
Dafne Schippersbrug	2013	23.271	18.462	2018
Dichtersbaan (busbaan Kruisvaart)	2013	11.000	10.207	2018
Westtangent	2010	13.612	9.495	2018
incl. tangentlijn 10				
HOV Leidsche Rijn (restant busbaan N40, N50, Z50)	2002	15.113	8.748	2018
Busbaan Dichterswijk, incl maatregelen auto en langzaam verkeer (fietsonderdoorgang)	2011	31.137	31.137	2019

busbaan Transwijk (Z90)- exclusief A2 Zuidradiaal	2011	68.802	68.802	2019
Randstadspoor	2002	11.696	9.617	2019
Integrale aanpak NRU	2012	15.100	15.100	2025

* De uitgaven voor dit deelproject blijven binnen het budget van de beschikbare subsidie. Met de subsidieverstrekker is overeen gekomen dat de resterende middelen binnen het project blijven als bijdrage in de realisatie traminfrastructuur.

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Uithoflijn Onderbouw

Voor de aanleg van de onderbouw en omgevingsfactoren zijn verschillende uitvoeringsovereenkomsten opgesteld. De gemeentelijke kosten worden jaarlijks bij de provincie gedeclareerd. De budgetten maken deel uit van het (gezamenlijk) project Uithoflijn en eventuele overschotten op deelprojecten blijven onderdeel van het project (binnen de projectscope).

De oplevering van de door Gemeente Utrecht aangelegde onderbouw van de deeltracés A en B en van P+R De Uithof is eind 2014 afgerond. Onder het viaduct van de Uithoflijn in de Pelikaanstraat is ruimte gerealiseerd voor bergingen, buurtstallingen en een commerciële voorziening. De parkeergarage Vaartsche Rijn is in gebruik. Een groot deel van de omliggende straten is heringericht, of werkzaamheden zijn voorbereid (Vaartse Straat Noord, Oosterspoorbaan Zuid). De geprognosticeerde uitgaven voor de realisatie van het gemeentelijk deel van het project Uithoflijn bedragen 124,2 miljoen. Over de voortgang van het totale project Uithoflijn bent u geïnformeerd middels de raadsbrieven van 22 december 2017 en 31 januari 2018.

Hoofdfietsroutes

De top 5 fietsroutes zijn geheel uitgevoerd. Er wordt momenteel gewerkt aan een toe leidende route op het hoofdfietsnetwerk. Dit betreft het aanleggen van een fietspad in de bocht van het Amsterdam Rijnkanaal ter hoogte van de Demkabrug (in voorbereiding). Ook lopen er nog kleinere projecten om paaltjes weg te halen en bochtstralen te verbeteren. Verder zijn er uit deze post bijdragen gedaan aan projecten op of aan hoofdfietsroutes waar sprake is van werk met werk maken. Een paar voorbeelden hiervan zijn o.a. de herinrichting van het Domplein (gereed) en de herbestrating van de Noorderstraat (gereed).

Dafne Schippersbrug (voorheen fietsbrug over het Amsterdam Rijnkanaal)

Op de brug met aanlandingen is inmiddels de miljoenste gebruiker sinds de ingebruikname gepasseerd. De aanvaarbescherming van de brugpyloon aan de Oog in Al-zijde zal voor medio 2018 zijn gerealiseerd. Met de kosten van deze aanvaarbescherming wordt rekening gehouden, evenals met een aantal nog noodzakelijke uitgaven zoals de lopende juridische procedure met de aannemer, nog enkele resterende werkzaamheden in het kader van overdracht naar beheer, zo nodig inschakeling van deskundigen en het gedeeltelijk in standhouden van de projectgroep. Daarvoor zijn ramingen opgenomen die nog kunnen afwijken. Het uiteindelijke projectresultaat wordt geprognosticeerd op 6,7 miljoen euro. Met de Verantwoording 2016 is de ingebrachte storting van 3,9 miljoen euro in de grondexploitatie Victor Hugoplantsoen weer teruggestort in de reserve Bereikbaarheid. In het MPB 2018 is dit voordeel onderdeel van de herijking van de projecten in het MPB. In de 1e berap 2018 stellen wij daarom voor het beschikbare budget neerwaarts bij te stellen.

Dichtersbaan (busbaan Kruisvaart)

Het project Dichtersbaan (busbaan Kruisvaart) is randvoorwaardelijk voor de Uithoflijn. Deze busbaan vervangt vanaf 2016 de Adama van Scheltemabaan, die als trambaan onderdeel wordt van De Uithoflijn. De busbaan Dichtersbaan is eind 2015 door de aannemer opgeleverd en inmiddels in gebruik genomen. Er is op basis van een uitvoeringsovereenkomst in het kader van de Uithoflijn een lumpsum budget van 18,0 miljoen euro beschikbaar gesteld voor dit project. Wij prognosticeren een voordelig resultaat van

7,0 miljoen euro. Het beschikbare krediet is in verband daarmee verlaagd met 7,0 miljoen euro en is het voordeel tegelijkertijd geoormerkt voor de cofinanciering van de OV-systeemsprong. Tegen de achtergrond van de problematiek Uithoflijn hebben wij dit heroverwogen en wordt dit bedrag ingezet als bijdrage voor de dekking daarvan. U bent daarover geïnformeerd via de raadsbrieven van 22 december 2017 en 31 januari 2018.

Westtangent, inclusief Tangentlijn 10

Zoals al eerder gemeld is de Westtangent gerealiseerd, zowel de eerste (busroute Nieuwegein – Papendorp – Leidsche Rijn – Maarssen) als de tweede fase (Nieuwegein – Papendorp).

Voor Tangentlijn 10 (Kanaleneiland – Papendorp – Leidsche Rijn Centrum – Cartesiusweg) en de verbindingen van de HOV-Noordradialen N40 en N50 is het reeds gerealiseerde busplein Leidsche Rijn Centrum in de eerste helft van 2018 zijn overkapt. Daarmee is het (H)OV-rail-knooppunt gereed. Wij verwachten een voordeel nadat de projecten zijn uitgevoerd. Het project wordt gedekt via VERDER subsidie van de provincie. Wij zullen daarom minder declareren.

HOV Leidsche Rijn (restant busbaan N40, N50, Z50)

Het grootste deel van de werkzaamheden is afgerond. In 2018 voeren wij nog enkele afrondende werkzaamheden uit nabij centruboulevard Leidsche Rijn. Wij verwachten het project in 2018 af te kunnen ronden. Wij prognosticeren een batig resultaat van afgerond 6,3 miljoen euro op de beschikbare subsidie HOV Leidsche Rijn. Met de provincie is afgesproken dat voordeel binnen de subsidievoorwaarden in te zetten op de busbaan Transwijk. In de 1^e berap 2018 stellen wij daarom voor het beschikbare budget op dit project te verlagen.

Busbaan Dichterswijk (Z90) inclusief maatregelen auto en langzaamverkeer (incl. onderdoorgang)

Wij hebben de 'Reactienota Voorlopig Ontwerp Busbaan Dichterswijk' in februari 2018 vastgesteld als kader waarbinnen voorbereiding en uitwerking van het project dient plaats te vinden. Het Voorlopig Ontwerp van de Busbaan Dichterswijk, waarin de fietsonderdoorgang Nelson Mandelabrug is opgenomen, wordt met kredietaanvraag, met geheime financiële bijlage separaat aan u voorgelegd. Tevens zullen wij u daarbij voorstellen het ontwerp-bestemmingsplan vast te stellen.

Na vaststelling kan de aanbestedingsprocedure voor de vraagspecificatie voor het uitvoeringsontwerp en de realisatie in gang worden gezet.

Voorheen presenteerde wij u de maatregelen HOV Z90 en Autobereikbaarheid Stationsgebied afzonderlijk. Echter, in de uitvoering van het werk wordt geen onderscheid gemaakt tussen beide maatregelen omdat er in de uitvoering sprake is van een samenhangend project. Daarom worden deze beide maatregelen nu als een project gepresenteerd.

Busbaan Transwijk (Z80)

Nadat de voorbereidende werkzaamheden conform planning waren afgerond, is in het najaar 2017 gestart met de werkzaamheden tot realisatie van deze busbaan met onderdoorgangen op het 5 Meiplein en Anne Frankplein. Wij verwachten dat het project binnen de beschikbare middelen in 2019 zal worden opgeleverd.

Randstadspoor

Dit betreft voor de stad nog slechts het spoorverdubbelingstraject Centraal Station – Leidsche Rijn Centrum, nu het gedeelte Houten – UCS gereed is. Voor de realisatie hiervan zijn ProRail en gemeente een projectovereenkomst aangegaan. Met aandacht voor bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatie vindt een zorgvuldige inpassing van deze sporen in de (directe) omgeving plaats. Het deel in Leidsche Rijn tot aan het Amsterdam-Rijnkanaal is inmiddels ook gereed.

De uitvoeringswerkzaamheden spoorverdubbeling van het overige deel zijn inmiddels in volle gang en zullen naar verwachting in 2019 worden afgerond. Wij verwachten, dat na voltooiing van de maatregelen ten behoeve van Randstadspoor, een voordelig saldo resteert. In het MPB 2018 is dit voordeel onderdeel van de herijking van de projecten in het MPB. In de 1^e berap 2018 stellen wij daarom voor het beschikbare budget te verlagen.

Integrale aanpak NRU

In maart 2014 heeft de gemeenteraad besloten de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) op te waarderen op basis van de voorkeursvariant met als randvoorwaarde 2x2 rijstroken en maximaal 80 km/u, zoals beschreven in het keuze document NRU d.d. 31 januari 2014.

Inmiddels heeft u op 29 juli 2017 het amendement "Boter bij de vis voor verdiepte kruispunten NRU" aangenomen. Met dit amendement wordt onder voorwaarden 19 miljoen euro als extra gemeentelijke bijdrage beschikbaar gesteld. Verder heeft provinciale staten op 8 november 2017 een motie aangenomen waarin provinciale staten het initiatief van de gemeenteraad Utrecht om alle ongelijkvloerse kruisingen van de NRU verdiept aan te kunnen leggen ondersteunt door een extra bijdrage, van maximaal 9 miljoen euro. Tenslotte is in het notaoverleg van 11 december 2017 een motie aangenomen in de Tweede kamer met het verzoek om, zo snel mogelijk tot een akkoord te komen met de gemeente en de provincie Utrecht over de noodzakelijke investeringen voor de NRU. De financiële ruimte op het moment van de kredietaanvraag bepaalt uiteindelijk welke variant ter besluitvorming wordt voorgelegd aan de gemeenteraad.

Het IPvE/FO zal in 2018 worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Op basis van het door de gemeenteraad vastgestelde IPvE/FO wordt een vraagspecificatie, met daarin opgenomen het voorlopig ontwerp (VO), de kostenraming en het faserings- en maakbaarheidsplan aan de markt voorgelegd. In 2018 zullen tevens de MER en het bestemmingsplan aan u voorgelegd worden ter besluitvorming. De studie waarin de varianten voor de afkoppeling van de Moldaudreef zijn uitgewerkt (nodig voor een opgewaardeerde NRU) is afgerond. Conform de wens van de adviesgroep is besloten de definitieve keuze over het afkoppelen van de Moldaudreef samen te laten vallen met het besluit over het IPvE/FO.

De start van de uitvoering van de opwaardering van de NRU is voorzien eind 2020, het moment waarop de rijksbijdrage beschikbaar komt. Op basis van afspraken met de provincie Utrecht dient de opgewaardeerde NRU uiterlijk 31 december 2025 in gebruik te zijn genomen.

De provincie Utrecht heeft in 2016 een subsidie-beschikking verleend van 33,4 miljoen euro prijspeil 2010. Voor 2018 is een voorschot op de subsidie aangevraagd. Naar verwachting bedragen de uitgaven in 2018 maximaal 4 miljoen euro. Dit bedrag is inclusief de studie- en onderzoekskosten van de afkoppeling van de Moldaudreef.

Programma Onderwijs

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project	Project gereed in jaar...	Verwachte wijzigingen in geld of planning
Gerrit Rietveldcollege					
Verv. nieuwbouw VMBO	2011	*	*	2015	Geen wijzigingen
Vleuterweide/Via Nova	2015	*	*	2018	Geen wijzigingen
Aanpak MFA's	2016	*	*	2021	Geen wijzigingen
Zwarte Woud 211(De Passie); vervangende nieuwbouw	2017	*	*	2019	Geen wijzigingen
Burg F Andreaelaan 7 (Bonifatius College) renovatie/vervangende nieuwbouw + 2 gymzalen	2018	*	*	2020	Geen wijzigingen
Internationale School nieuwbouw	2018	*	*	2021	Geen wijzigingen
VO Berlijnplein nieuwbouw voor 1600 leerlingen	2018	*	*	2021	Geen wijzigingen

Totaal	136.291	136.291
--------	---------	---------

*) Voor de afzonderlijke investeringsbedragen verwijzen wij naar de geheime bijlage behorende bij de programmabegroting 2018

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Gerrit Rietveld College

De oplevering van het gebouw liep vertraging op, maar op 7 januari 2015 ging de school open. Er zijn echter diverse opleverpunten die afgewikkeld worden met de aannemer voor het project bestuurlijk te kunnen afsluiten.

VMBO Vleuterweide/Via Nova

De realisatie van de VMBO school in Vleuterweide (Via Nova College) bevindt zich in de uitvoeringsfase. In kwartaal 4-2018 wordt de school opgeleverd en in gebruik genomen.

Aanpak Multifunctionele accommodaties (MFA's)

Voor de aanpak van de vier MFA's in Leidsche Rijn (Het Zand, Waterwin, Weide Wereld en Voorn) hebben we de haalbaarheidsstudies afgerond zijn we gestart met het opstellen met de programma's van eisen per MFA. Dit ter voorbereiding van de uitvoeringsfase. In deze haalbaarheidsstudies hebben we de MFA's grondig geanalyseerd op technische-, financiële-, ruimtelijke- en locatieaspecten. In dit proces is intensief samengewerkt met alle partners en gebruikers van de MFA's. We verwachten nog dit jaar de aanbestedingsprocedures te kunnen starten. Daarnaast wordt er gewerkt aan de afronding van sluitende afspraken inzake het functionele gebruik en het beheer per MFA.

Zwarte Woud 211(De Passie); vervangende nieuwbouw

In 2017 zijn de voorbereidingen voor de uitvoering van de renovatie en uitbreiding van de Passie gestart. Begin februari 2018 heeft EBO De Passie in een design & build contract de renovatie en uitbreiding van VO School De Passie gegund. In 2018 zal de contractant het ontwerp uitwerken en de voorbereiding van de bouw verder vormgeven. De uitvoering begint eind 2018 met het plaatsen van een tijdelijke huisvesting en de sloop van een deel van het bestaande gebouw. De Bouw en renovatiewerkzaamheden zullen aansluitend gebeuren in 2019.

Burg F Andreaelaan 7 (Bonifatius College) renovatie/vervangende nieuwbouw + 2 gymzalen

Voor de zomer 2018 is er helderheid ten aanzien renovatie dan wel vervangende nieuwbouw. De onderzoeken hiervoor zijn reeds gestart. De huidige planning is dat de uitvoeringsfase start in augustus 2019 en in kwartaal 4-2020 de school wordt opgeleverd en in gebruik genomen.

Internationale School nieuwbouw

In mei 2017 hebben de Gemeente Utrecht, Stichting International School Utrecht en Universiteit Utrecht een intentieovereenkomst getekend. In de intentieovereenkomst is vastgelegd gezamenlijk de ruimtelijke, planologische, juridische, financiële en technische haalbaarheid te onderzoeken voor de definitieve huisvesting van de International School voor 1200 leerlingen met sportvoorzieningen op de locatie aan de Cambridgelaan op het USP De Uithof. Naar verwachting leggen we het haalbaarheidsonderzoek in het 2e kwartaal 2018 voor aan de raad.

VO Berlijnplein nieuwbouw voor 1600 leerlingen

In Leidsche Rijn Centrum Oost zal aan het Berlijnplein in kwartaal 3- 2021 de nieuwe VO school Academie Tien (NUOVO) haar deuren openen. Het project loopt volgens planning en bevindt zich in de definitiefase. Momenteel wordt een bestemmingsplanwijziging voorbereid. Het Programma van Eisen is afgerond en de Europese aanbesteding voor een integraal ontwerpteam loopt. Deze aanbesteding bevindt zich in de gunningsfase en volgens planning zal het definitief ontwerp Q1 2019 gereed zijn. De uitvoeringsfase van de nieuwe school start medio 2019; de oplevering staat gepland kwartaal 3-2021.

Programma Vastgoed

Project	Startjaar	Geautoriseerde uitgaven	Prognose uitgaven einde project	Project gereed in jaar...	Verwachte wijzigingen in geld of planning
Renovatie Stadhuis	2017	*	*	2019	Geen wijzigingen
Totaal		136.291	136.291		

*) Voor de afzonderlijke investeringsbedragen verwijzen wij naar de geheime bijlage behorende bij de programmabegroting 2019

Op 1 juni 2017 is het raadsvoorstel van de kredietaanvraag 'groot onderhoud inclusief duurzaamheidsmaatregelen en tijdelijke huisvesting gebruikers stadhuis' vastgesteld. Daarbij is ervoor gekozen om de werkzaamheden aan de binnen- én buitenkant in één bouwstroom uit te voeren. Voor de investeringskosten van de inrichting en de reservering voor het groot onderhoud aan de binnenzijde van het stadhuis is het budget bij de integrale afweging in de Voorjaarsnota 2017 vastgesteld.

De Europese aanbesteding is gestart in kwartaal 4-2017 en in kwartaal 1-2018 afgerond na een onderhandelingsprocedure, waarbij een aannemer geselecteerd is voor de renovatie.

De omgevingsvergunning voor het groot onderhoud is in kwartaal 4-2018 afgegeven. Voor de inrichting wordt de omgevingsvergunning in kwartaal 1 2018 verwacht. De uitvoering start in juli 2018 en de oplevering is gepland voor begin 2019.

Voor de tijdelijke huisvesting is een consultatie gedaan naar kantoorlocaties voor de raadsorganen in Rijnsweerd en tijdelijke huisvesting voor de andere gebruikers van het Stadhuis, de definitieve locatie op Rijnsweerd is vastgesteld. De medewerkers van de raadsorganen en de andere gebruikers van het stadhuis worden begin 2019 weer terug verhuisd naar het gerenoveerde stadhuis.

4.3 Bijsturingsvoorstellen investeringsprojecten 2018

Deze paragraaf bevat de wijzigingsvoorstellen bij de investeringsprojecten voor zowel vervanging- als uitbreidingsinvesteringen, ongeacht de hoogte van het totale krediet. Uitgangspunt bij deze voorstellen is dat deze geen effect hebben op de financiële ruimte. Het kan bijvoorbeeld gaan om een mutatie in een reserve of om wijzigingen waarvoor wij binnen het betreffende programma een voorstel ter dekking of bestemming doen. Met het vaststellen van deze Voorjaarsnota 2018/ 1^e Bestuursrapportage 2018 autoriseert u de geactualiseerde investeringsbedragen zoals opgenomen in onderstaande tabellen.

Investeringsprojecten Programma Bereikbaarheid

Deze paragraaf bevat de wijzigingsvoorstellen bij de investeringsprojecten voor zowel vervangings- als uitbreidingsinvesteringen, ongeacht de hoogte van het totale krediet. Uitgangspunt bij deze voorstellen is dat deze geen effect hebben op de financiële ruimte. Het kan bijvoorbeeld gaan om een mutatie in een reserve of om wijzigingen waarvoor wij binnen het betreffende programma een voorstel ter dekking of bestemming doen. Met het vaststellen van deze voorjaarsnota 2018/ 1^e Berap 2018 autoriseert u de geactualiseerde investeringsbedragen zoals opgenomen in onderstaande tabellen.

De gevraagde autorisaties zijn een uitwerking van de voorgestelde (technische) herprogrammering in het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2018.

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 2017 cfr. Programma- begroting 2018	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2017
Budgettaire neutrale aanpassingen aan budget Randstadspoor			
Fietsparkeervoorzieningen station Overvecht aan de kant van Tuindorp	100	-100	0
Fiets- (sternet) en voetgangersvoorzieningen en kiss and ride strook (OV knooppunt) station Zuilen	500	-500	0
Fiets- (sternet) en voetgangersvoorzieningen (OV knooppunt) station Lunetten	500	-500	0
Verbeteren fietsenstalling bij station Terwijde	100	-100	0
Fietsvoorzieningen RSS overige stations muv Overvecht Noord en Vleuten	0	1.200	1.200
Aanpassingen aan budget Beter Benutten Vervolg			
De gebruiker Centraal Vervolg 2016-2017	2.001	160	2.161
Fietsimpuls	262	-49	213
Slimme kruisingen	600	177	777
Actieplan Goederenvervoer	4.253	-349	3.904
Integrale aanpak Vondellaan	800	800	1.600
Aanpassingen overige subsidies/bijdragen			
Hoofd fietsroutes, incl. fiets file vrij en aanvullend	24.970	-189	24.781
Kwaliteit fietsroutes stations	2.500	64	2.564
fietsroute Oosterspoorbaan	1.500	150	1.650
Doorfietsroute om de OostTolsteeg Maliesingel	1.500	100	1.600
Schoolchance	0	251	251
HOV Leidsche Rijn (N40, N50, Z50)	15.113	-6.365	8.748
Busbaan Kruisvaart	11.000	-793	10.207
Budgettaire neutraal verschuiven budget tussen projecten			
Doorfietsroutes 4 Noordelijke Singelring	3.500	-250	3.250
Doorfietsroute om de Oost resterende tracé	2.309	250	2.559
handhaving Taxikeurmerk (5 jaar)	250	100	350
investeringen tbv taxistandplaatsen	100	-100	0
Autorisaties van doorlopende projecten			
Knip Maarssenseweg	1.200	300	1.500
Westelijke Stadsboulevard (MUW)	4.700	1.400	6.100

Herprogrammering GU-budget en Verder budet in MPB 2018

Dafne Schippersbrug	23.271	-4.809	18.462
Invoering leenfietsen	4.111	-3.090	1.021
Randstadspoor	11.696	-2.079	9.617
Vervoersplan 2018 en 2019		600	600
Slim regelen		2.000	2.000
Continuïteit verkeersveiligheid		1.000	1.000
Actieplan Schoon vervoer	4.757	1.000	5.757
Totaal	121.593	-9.721	111.872

Bedragen zijn in duizenden euro's

Aanpassingen in verband met subsidies Randstadspoor

Op 11 december 2017 heeft de provincie in het kader van Randstadspoor een subsidie verleend voor de knooppuntontwikkeling Vaartsche Rijn (integrale aanpak Vondellaan) en voor de overige stations. Omdat er in de beschikking geen onderscheid gemaakt wordt tussen de verschillende stations stellen we voor om de vier deelpjecten van Randstadspoor bij de stations Overvecht, Zuilen, Lunetten en Terwijde ook samen te voegen tot één nieuw project en het bijbehorende totale krediet voor dit nieuwe project ter beschikking te stellen. Van de ontvangen beschikking dient nog 0,8 miljoen op het project Integrale aanpak Vondellaan geautoriseerd te worden. De bereikbaarheid van het station Vaartsche Rijn voor busverkeer wordt verbeterd door het treffen van maatregelen op de route Vondellaan – Albatrosstraat.

Aanpassingen aan beschikbare middelen vanuit de provincie in het kader van Beter Benutten.

Met de provincie is overeengekomen dat de onderbesteding van 0,049 miljoen euro op het project Fietsimpuls ingezet mag worden voor het voortzetten van fietsstimuleringsmaatregelen op scholen in krachtwijken in de eerste helft van 2018, door middel van een bijdrage aan Harten voor Sport (als onderdeel van het project De Gebruiker Centraal), daarnaast levert de provincie een aanvullende bijdrage van 0,040 miljoen euro. Voor de pilot Mobility As A Service in Leidsche Rijn wordt 0,071 miljoen aanvullend budget verleend.

Op het gebied van Slimme kruisingen heeft de provincie een opdracht gegeven voor een bedrag van 0,177 miljoen euro om 7 verkeersregelininstallaties om te bouwen naar slimme verkeersregelininstallaties. Omdat de kosten voor de gemeente lager waren, is de subsidie voor het project Bouwlogistiek als onderdeel van het Actieplan Goederenvervoer verlaagd met een bedrag van 0,349 miljoen euro.

Aanpassingen in verband met overige subsidies en bijdrage

De financiële afrekening van lokaalmaatwerk 2016 vindt plaats in 2018 en leidt tot een incidentele ontvangst van 0,4 miljoen euro. We stellen voor om dit bedrag toe te voegen aan het project Hoofd fietsroutes om de extra kosten voor de Demkabocht en het Niftarlakeplantsoen te dekken omdat de beoogde subsidies vanuit lokaal Maatwerk vanaf 2018 vervallen. De provinciale bijdrage van 0,275 miljoen euro voor de Rubenslaan vervalt. Tot slot zijn er budgettaire neutrale verschuivingen van de hoofd fietsroutes naar de projecten kwaliteit fietsroutes stations (0,064 miljoen euro), fietsroute Oosterspoorbaan (0,150 miljoen euro) en doorfietsroute om de Oost Tolsteeg Maliesingel (0,1 miljoen euro). Het gaat om een bedrag van 0,150 miljoen euro naar de fietsroute Oosterspoorbaan, een bedrag van 0,1 miljoen euro naar de doorfietsroute Oost Tolsteeg Maliesingel en een bedrag van 0,064 miljoen naar het project Kwaliteit fietsroutes stations (zie ook de toelichting hieronder).

Voor het project Schoolchance is een Europese subsidie beschikbaar van 0,251 miljoen euro.

De verwachte onderbesteding van 6,365 miljoen euro op de provinciale subsidie voor het project HOV Leidsche Rijn wordt in overleg met de provincie ingezet voor de busbaan Transwijk (Z80). In de bijstellingsvoorstellen op investeringen in 2017 is dit krediet vrij gevraagd voor de busbaan Transwijk. De provincie draagt vanuit het gezamenlijke verder pakket een bedrag 17,207 miljoen euro bij aan de busbaan Kruisvaart, waarvan de verwachte onderbesteding van 7 miljoen gereserveerd is voor de OV-systeemsprong. Wij verzoeken u daarom het krediet voor de busbaan Kruisvaart te verlagen naar 10,207 miljoen euro.

Budgettaire neutrale verschuivingen tussen projecten

De genoemde wijzigingen in autorisaties betreffen alleen verschuivingen tussen projecten en zijn nodig om de totale vrij gegeven kredieten per project in overeenstemming te brengen met de kostenramingen in het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2018.

Autorisaties van lopende projecten

Het project alternatieve Knip Maarssenseweg bestaat uit drie fasen, namelijk een rotonde, de herprofilering van de Schoolstraat en het instellen van éénrichtingsverkeer. De rotonde is eind 2017 opgeleverd. Voor herprofilering van de Schoolstraat, waarvan de uitvoering naar verwachting in de zomer 2018 plaatsvindt, en de uitvoering van de 3e fase vragen we het resterende krediet van 0,3 miljoen euro te verlenen.

In het kader van het (toenmalige) project Maatregelen Utrecht West, nu Westelijke Stadsboulevard, is er een flexibele middenstrook aangelegd bij uitvoering van het project Vleutensebaan. De middenstrook is toen bedoeld als doseerstrook om het verkeer op de westelijke stadsboulevard niet te groot te laten worden en in de kostenraming van de Westelijke Stadsboulevard is rekening gehouden met deze bijdrage. Voor deze bijdrage vragen wij het krediet te verlenen.

Herprogrammering GU-geld conform Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2018

In het Meerjaren Perspectief Bereikbaarheid 2018 doen we voorstellen om de in de tabel genoemde knelpunten op te lossen. Dekking vindt voor een bedrag van 0,770 miljoen euro plaats vanuit voordelen op het gemeentelijk budget van afgesloten projecten, zoals gemeld in de verantwoording 2017. Daarnaast is binnen het MPB ruimte gevonden door herprogrammering van bestaande projecten en vanuit het restant van de beschikbare vrije ruimte. Het voordeel op de Dafne Schippersbrug van 4,809 miljoen euro wordt voor een bedrag van 3,9 miljoen verklaard door het voordeel op de GREX Victor Hugo Plantsoen. Dit voordeel is al gemeld bij de verantwoording over 2016 en meegenomen in de herprogrammering van het MPB in 2017. Voor de overige bedragen worden in het MPB 2018 herprogrammeringsvoorstellen gedaan. In deze bestuursrapportage worden alleen kredieten vrij gevraagd voor projecten waarvan de uitvoering in 2018 start. Voor nieuwe projecten uit het MPB 2018 die in 2019 starten zullen de kredieten bij de programmabegroting 2019 vrij gevraagd worden.

Investeringsprojecten Programma Onderwijs

Vervangingsinvesteringen Programma Onderwijs

Project	Geautoriseerde uitgaven t/m 2018 cfr. Programma- begroting 2018	Voorgestelde wijziging	Actuele autorisatie uitgaven t/m 2018
Sportcampus LR College; aanpassing	0	300	300
Totaal	0	300	300

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Sportcampus LR College; aanpassing

De verbouwing van de Sportcampus ten behoeve van het Leidsche Rijn College is onderdeel van de noodzakelijke maatregelen de leerlingengroei op te vangen. De bouwwerkzaamheden moeten 1 januari 2019 starten. Om dit mogelijk te maken wordt de bouw in 2018 voorbereid door het ontwerp-/bouwteam. De voorbereidingskosten worden geraamd op 0,3 miljoen euro.

Voor de verbouwing van de Sportcampus staat nu een bedrag van 1 miljoen voor het jaar 2019 vermeld in de investeringsstaat Onderwijs als onderdeel van de Programmabegroting 2018. Financiële dekking voor deze investering is reeds aanwezig. Van de 1 miljoen euro zal 0,3 miljoen euro in 2018 al worden uitgegeven.

5. Budgetneutrale bijsturingsvoorstellen

5.1 Financiële voorstellen

In deze paragraaf presenteren wij bijsturingsvoorstellen. Het gaat hier om (financiële bijsturingsvoorstellen bij de programma's in 2018, waarbij het uitgangspunt is dat ze geen effect hebben op de financiële ruimte.

Bewoners en Bestuur

Daling inkomsten reisdocumenten

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2021
Baten	309	1.145	1.484	1.370	309
Lasten	-309	-1.145	-1.484	-1.370	-309
Totaal	0	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Vanaf 2019 is er sprake van een sterke daling in het aantal aanvragen van paspoorten en identiteitskaarten. Dat komt doordat in 2014 de geldigheidsduur voor paspoorten en identiteitskaarten voor personen van 18 jaar en ouder is verlengd van vijf naar tien jaar. Concreet wordt er nu in de periode 2019 tot en met 2023 ruim 75% minder aanvragen verwacht.

Er zijn voor reisdocumenten twee tarieven: het rijksdeel en het gemeentelijke deel. Het rijksdeel is een door de gemeenten verplicht af te dragen bedrag aan het rijk. Het Rijksdeel hebben we zowel in de baten als lasten begroot. De reisdocumentendip betekent een 1-op-1 daling in de baten en lasten (budgettair neutraal) voor het Rijksdeel.

De daling van het gemeentelijk deel gaan we monitoren. Het gaat om substantiële bedragen op basis van de voorspelling. Indien noodzakelijk wordt de begroting hierop aangepast.

Onderwijs

Talentontwikkeling 0-12 ,Onderwijsachterstandenbeleid

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2021
Talentontwikkeling 0-12, onderwijsachterstandenbeleid	-3.100	0	0	0	0
Talentontwikkeling 0-12, onderwijsachterstandenbeleid	0	3.100	0	0	0
Totaal	-3.100	3.100			

Bedragen zijn in duizenden euro's

Al enkele jaren dreigt een korting van 30% op de middelen voor onderwijsachterstandbeleid in verband met de rijksbezuinigingen op de begroting van het ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschap (OCW), het aflopen van het bestuursakkoord met het rijk voor de voor- en vroegschoolse educatie, en een nieuwe verdeelsleutel van de rijksmiddelen. Daarom is in de begroting 2018 een bedrag van 3,1 miljoen euro vrijgemaakt om het aanbod in 2018 op niveau te houden. De korting die voor 2018 vanuit OCW was aangekondigd, is op het laatste moment teruggedraaid waardoor wij kunnen voorstellen om deze 3,1 miljoen euro over te hevelen naar 2019. Daarmee kunnen we er met onze partners in de stad voor zorgen dat er geen terugval in het aanbod in het primair onderwijs zal zijn voor schooljaar 2018-2019. Op het moment dat het Rijk duidelijkheid geeft moeten nieuwe afspraken worden gemaakt met de uitvoerende partners.

Verhogen baten en lasten subdoelstelling 2.1 Talentontwikkeling 0-12

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2021
-----------	------	------	------	------	------

Incidenteel verhogen baten en lasten met het restant van de toegekende middelen O.A.B. 2017	2.100	0	0	0	0
Incidenteel verhogen baten en lasten aan de beschikking O.A.B. 2018	1.752	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Wij stellen voor om de baten en de lasten van de subdoelstelling 2.1, talentontwikkeling 0-12 incidenteel te verhogen met het bedrag van de beschikking 2018 en met het restant van de voor toegekende middelen 2017 voor Onderwijsachterstandenbeleid (OAB). De daadwerkelijke beschikkingen komt in tijd altijd na het vaststellen van de gemeente begroting. Wij stellen voor de begroting aan te passen aan de bedragen in de beschikking.

Verhogen baten en lasten Talentontwikkeling 12-23,

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2021
Verhogen baten en lasten aan de beschikking VSV 2018	400	400	400	400	400
Incidenteel verhogen baten en lasten met het restant van de toegekende middelen VSV. 2017	125	0	0	0	0
Verhogen baten en lasten aan de beschikking RMC 2018	122	122	122	122	122
Incidenteel verhogen baten en lasten met het restant van de toegekende middelen RMC. 2017	94	0	0	0	0
Verhogen baten en lasten schoolmaatschappelijk werk	45	45	45	45	45

Bedragen zijn in duizenden euro's

Wij stellen voor om de baten en de lasten van de subdoelstelling 2.2, talentontwikkeling 12-23 incidenteel te verhogen met het bedrag van de beschikkingen VSV en RMC 2018 en met het restant van de voor VSV en RMC toegekende middelen 2017. De daadwerkelijke beschikkingen komt in tijd na het vaststellen van de gemeente begroting. Wij stellen voor de begroting aan te passen aan de bedragen in de beschikking.

Vervolgens stellen wij voor om de baten te verhogen met de bijdrage van het Samenwerkingsverband Sterk VO van 45.000 euro voor de uitbreiding van de schoolmaatschappelijk werkers, ten behoeve van hun inzet in het Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO). Hiermee wordt een uitbreiding van taken naar VSO scholen gerealiseerd. De lasten stijgen ook met 45.000 euro, dit betreft de subsidie ter dekking van de inzet van deze school maatschappelijk werkers.

Maatschappelijke Ondersteuning

Verhogen baten en lasten Centrumgemeentetaak beschermd wonen

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2021
Verhogen baten en lasten prestatiedoelstelling 1.1.4, centrum gemeentetaken, bescherm wonen.	600	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's

Wij stellen voor om de lasten en baten met 0,6 miljoen euro te verhogen in verband met de hogere eigen bijdragen voor het beschermd wonen die wij in de voorgaande jaren hebben ontvangen in samenhang met de stijgende uitvoeringskosten. Hiermee is de begroting in lijn met de werkelijkheid.

De ontvangen eigen bijdrage is een bijdrage van bewoners die verblijven in beschermd wonen voorziening. Deze eigen bijdrage wordt opgelegd en geïnd door het CAK conform landelijke regels, conform de Wet Maatschappelijke Ondersteuning. Deze opbrengst dekt de zorgkosten beschermd wonen.

Verhogen baten en lasten Centrumgemeentetaak statushouders

Onderwerp	2018	2019	2020	2021	2021
Verhogen baten en lasten subdoelstelling	800	0	0	0	0
1.1.4, centrum gemeentetaken , huisvesten en begeleiden statushouders					

Bedragen zijn in duizenden euro's

Wij stellen voor om de lasten en baten met 0,8 miljoen euro te verhogen in verband de stijgende kosten en de hogere ontvangsten van het COA voor het huisvesten en begeleiden van statushouders. Met deze middelen subsidieert de gemeente Utrecht stichting Vluchtelingenwerk voor de begeleiding van statushouders.

Algemene Middelen

Renteomslag via de algemene dekkingsreserve

	2018	2019	2020	2021	2022
Renteomslag	5.475	1.955	-1.024	-2.476	-2.301
Inzetten algemene dekkingsreserve voor renteomslag	-5.475	-1.955	1.025	2.476	2.301
Totaal	0	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Door een wijziging in het besluit begroting en verantwoording (BBV) ten aanzien van het toerekenen van rente, passen we vanaf 2018 de interne rekenrente aan van 4% naar 2%. Hierdoor dalen de toe te rekenen kosten aan (kostendekkende) tarieven, wat een structureel nadeel in de begroting veroorzaakt. Dit nadeel van 1 miljoen euro is in de Voorjaarsnota 2017 gecompenseerd. Bij deze voorjaarsnota wordt de rente aanpassing verder technisch verwerkt bij de actualisatie van de treasury begroting. Die verwerking is op termijn budgettair neutraal, maar veroorzaakt in de eerste twee jaar een tekort dat in de jaren daarna wordt ingelopen. Dit effect ontstaat doordat we voornamelijk afschrijven via annuïteiten en een aanpassing van de rente ook een aanpassing van het afschrijvingsbestanddeel veroorzaakt. Hierdoor wordt er in de eerste jaren meer afgeschreven en in de laatste jaren minder dan bij een situatie waar de rente 4% is. We stellen voor dit effect via de algemene dekkingsreserve te egaliseren.

5.2 Inhoudelijk voorstel

Erfpachtconversieregeling

In verband met de problemen met het aanbieden van de conversieregeling aan de erfpachters stellen wij voor de introductieregeling met een maand te verlengen, zoals toegezegd in de brief van 26 april 2018 met kenmerk 5323805. Op deze manier hebben de betrokken erfpachters een maand langer de mogelijkheid om aan te geven of ze van de introductieregeling gebruik wensen te maken. Dit brengt een aanpassing van de Conversieregeling Erfpacht 2017 (2017, nr. 81) met zich mee. Wij stellen voor de termijn die geldt voor de introductieregeling, zoals nader omschreven in artikel 2.4 van de Conversieregeling Erfpacht 2017 (2017, nr. 81), aan te passen van "voor 1 januari 2019" naar "voor 1 februari 2019".

5.3 Aanpassingen in de programmastructuur

Was- wordt lijst

Zoals toegezegd naar aanleiding van de moties 84 en 210 over de bevindingen van de raadsaudits volgens de methode Duisenberg zijn de beleidsindicatoren tegen het licht gehouden. Het resultaat

Programma: Bewoners en bestuur	
(sub)doelstelling: 1. Utrecht wordt nationaal en internationaal gezien als een aantrekkelijke stad	
Was	Wordt
Subdoelstelling 1.2 Utrecht wordt nationaal en internationaal gezien als een aantrekkelijke stad	Vervalt (inclusief indicatoren)
Toelichting: Deze taken worden nu uitgevoerd door Stichting Utrecht Marketing (SUM). Verantwoording van SUM vindt plaats middels de officiële jaarverslagen en periodieke rapportages en worden verantwoord in het programma economie.	
Programma: Bewoners en bestuur	
(sub)doelstelling: 2. Het Utrechts belang wordt goed behartigd op regionaal, nationaal en internationaal niveau	
Was	Wordt
	Nieuw: Subdoelstelling 2.2 Utrecht is een internationaal georiënteerde stad
E2.1.1 Aantal dossier waarin de inzet van Utrecht is aan te wijzen	vervalt
P 2.1.1 Aantal Utrechtse partner organisaties betrokken bij internationale projecten samen met de gemeente	P2.2.x : Aantal Utrechtse partner organisaties betrokken bij internationale projecten samen met de gemeente
E 2.1.2 Toegekende subsidie voor Europese projecten (in euro)	E2.2. x: Toegekende subsidie voor Europese projecten (in euro)
E2.1.3 Percentage Utrechters dat gebruik maakt van internationale contacten voor studie of werk	E2.2.x: Percentage Utrechters dat gebruik maakt van internationale contacten voor studie of werk.
Toelichting: De bestaande subdoelstelling wordt gesplitst en de indicatoren bij de juiste subdoelstelling geplaatst zodat deze beter aansluiten bij de inhoud van de doelstelling.	
Programma: Bewoners en bestuur	
(sub)doelstelling: 3.1 Bewoners zijn vroegtijdig en op maat betrokken en krijgen ruimte om de stad en de samenleving te verbeteren	
Was	Wordt
E3.2.1 % klachten over geleverde burgerzaken producten	Vervalt, klachten worden gerapporteerd in de jaarlijkse klachtenrapportage.
	Nieuw: E3.2.x Klanttevredenheid balie Burgerzaken (schaal 1-10)
Toelichting: Onder de indicator Balie vallen momenteel de balies Burgerzaken en Parkeren. Met de opname van deze indicator completeren we het beeld klanttevredenheid van de burgers over onze dienstverlening per kanaal. Verder sluit de indeling en opzet aan bij de indeling zoals veel gemeenten die hanteren in de programmabegroting-en verantwoording.	
P3.2.2b percentage vragen dat tijdens eerst contact wordt beantwoord	Vervalt

daarvan is een aantal aanpassingsvoorstellen, weergegeven in onderstaande lijst.

Toelichting: We zien dat vragen steeds complexer worden die bij ons binnenkomen. We kunnen daarvoor een goede eerste intake doen. Maar soms zijn wij genoodzaakt om zaken nog verder uit te zoeken dan wel hen te verbinden aan de backoffice. Het is voor ons geen doel op zich om contacten in een keer af te handelen. Het doel is om inwoners snel te woord te snel en hen zo goed als mogelijk te bedienen met hun vraag.	
P3.2.2c Digitaal ontvangen dienstverleningstransacties	Vervalt
Toelichting: Met de huidige ontwikkelingen waarin het overgrote deel van de producten en diensten is gedigitaliseerd heeft deze indicator zijn waarde verloren. Op dit moment zeggen de absolute aantallen niets over de kwaliteit van dienstverlening die wij leveren. Om deze reden willen we de volgende indicator voor het online kanaal toevoegen.	
Programma stedelijke ontwikkeling	
(sub) doelstelling: 4.1 Zorgdragen voor de instandhouding van monumentale en cultuurhistorische waarden als integraal onderdeel van de aantrekkelijke stad.	
Was	Wordt
	Nieuw: E4.1.x Verwacht aantal te herbestemmen kerkgebouwen (bron: ruimtelijke kwaliteiten en duurzaamheid)
Toelichting: In de Utrechtse visie religieus erfgoed is per september 2017 aangegeven dat er naar verwachting zeven kerkgebouwen hun religieuze functie zouden gaan verliezen. Op basis van actuele ontwikkelingen wordt uitgegaan van een hoger aantal kerkgebouwen dat in de komende jaren in aanmerking komt voor herbestemming. Het initiatief hiertoe ligt bij de eigenaren. Een concreet aantal te herbestemmen kerkgebouwen is daarom niet aan te geven. De verwachting is nu dat in de komende jaren ongeveer twaalf kerkgebouwen in aanmerking zullen komen voor herbestemming.	
	Nieuw: P4.1.x Aantal te maken herbestemmingsprofielen voor kerkgebouwen (bron ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid)
Toelichting: Herbestemming van een kerkgebouw vergt vanwege het bijzondere karakter een specifieke benadering waarbij sprake is van maatwerk. Om hier invulling aan te geven is het instrument herbestemmingsprofiel ontwikkeld. Hiermee kunnen cultuurhistorische kernwaarden van een kerkgebouw worden aangegeven en uitgangspunten voor herbestemming worden opgesteld. In de jaren 2018 en 2019 is een budget beschikbaar gesteld voor uitwerken van de profielen en het herontwikkelingsproces.	
	Nieuw: E4.1.x Instandhouding beschermde Rijks- en gemeentelijke monumenten (bron ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid)
Toelichting: Statistisch is het uitgangspunt dat er een structurele verbetervoorraad is van 10% van het monumentenbestand. Dit gegeven wordt ook gehanteerd bij de uitvoering van rijksregelingen voor Rijksmonumenten. Beschermde monumenten hebben voor de instandhouding op lange termijn een cyclus van – deel – restauraties. Uitgaande van het Utrechts monumentenbestand is het streven 35 beschermde Rijks- of gemeentelijke monumenten te verbeteren door middel ban (deel)restauratie. Daarvoor zetten wij voor gemeentelijke monumenten het Utrechts Restauratiefonds in. Het initiatief ligt in principe bij de eigenaar, het aantal van 35 (deel)restauraties per jaar is een streefgetal en.	
	Nieuw: P4.1.x Aantal te verduurzamen (verminderen energiegebruik) monumenten. (bron ruimtelijke kwaliteit en duurzaamheid)
Toelichting: Verduurzaming van monumenten vergt een specifieke aanpak. Hiervoor worden DuMo-adviezen opgesteld. Voor de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen – meer specifiek het verminderen van energieverbruik - kan ook door eigenaar-bewoners van panden met de status van Rijks - of gemeentelijk monument gebruik worden gemaakt van duurzaamheidsleningen. Het aantal te realiseren projecten is afhankelijk van de eigenaren van monumenten. Op basis van ervaring in de periode 2014 – 2017 is de prognose acht verduurzamingsprojecten per jaar. Naast subsidiëring en het verstrekken van leningen speelt ook bij overige projecten duurzaamheid vaak een rol.	
Programma: Duurzaamheid	

(Sub) doelstelling In Utrecht besparen we energie en wekken we energie duurzaam op	
Was	Wordt
E.1.1.1 30% minder CO2 uitstoot in 2020	E.1.1.1. % Minder CO2 reductie uitstoot ten opzichte van 2010
E1.1.2 20% opwekking van duurzame energie in 2020	E1.1.2 % Opwekking van duurzame energie van totale energieverbruik stad
E.1.1.3 10% van de daken heeft zonnepanelen in 2020	E1.1.3 % van de daken dat zonnepanelen heeft
Toelichting: We willen de voortgang onafhankelijk van het jaar meten .	
Was	Wordt
P.1.1.2 Totaal aantal energieambassadeurs	Vervalt
Toelichting: Deze indicator zegt te weinig over het bereikt effect	
Was	Wordt
P.1.1.3 Huurders campagne (totaal aantal uitgebrachte adviezen per jaar))	P.1.1.1 Aantal uitgebrachte adviezen/energieboxen
Toelichting: indicator is niet gewijzigd, alleen de formulering	
Was	Wordt
P.1.1.4 Aantal nul-op-de meter woningen	Vervalt
Toelichting: deze indicator wordt niet gemeten en kan daarom vervallen	
Was	Wordt
P.1.1.5 Top 1.000 bedrijven Utrechtse dat in overheidsaanpak zit (% totaal aantal bedrijven	Vervalt
Toelichting: Top 1000 is geen goede benaming het gaat om midden-en grootverbruikers zie voor handhaving P.1.7. Indicator P.1.5 zegt inmiddels te weinig over de activeringsgraad van de stimuleringsaanpak. Totaal aantal bereikte bedrijven nadert inmiddels 100%	
Was	Wordt
P.1.1.6 Leningen verstrekt door het Energiefonds (in duizenden euro's)	P.1.1.2 Leningen verstrekt door het Energiefonds binnen de gemeente Utrecht (in duizenden euro's)
Toelichting / beslipspunt: Er is een regionaal energiefonds hierbij is de specificering op de Gemeente Utrecht gemaakt	
Was	Wordt
P.1.1.7 Aantal bedrijven vanuit de groep groot- en middenverbruikers dat bezocht is door handhaving per jaar	P1.1.3 Aantal energiecontroles bij midden- en grootverbruikers van energie per jaar
Toelichting: Het gaat nu specifiek over energiecontroles	
Was	Wordt
P.1.1.8 Geïnstalleerd vermogen zonnepanelen (MWp)	Vervalt
Toelichting: We willen de voortgang onafhankelijk van het jaar meten en rapporteren, deze jaarlijkse indicator kan daarmee vervallen	
Was	Wordt
Nieuw	P1.1.x % kantoren (midden-en grootverbruikers) met minimaal label C. (Bron: Squit)
Toelichting: Dit sluit aan op de nieuwe wetgeving die per 2023 wordt ingevoerd.	
(sub)doelstelling: Utrecht is een stad met een gezonde, stille en veilige leefomgeving	
Was	Wordt
E2.1.1b De risico's en locaties van transport en gebruik gevaarlijke stoffen zijn bekend en	Vervalt

beheerst.	
Toelichting: De gemeente heeft een wettelijke informatieplicht op dit punt. Daar houden we ons aan. Indicator kan daarmee vervallen	
Was	Wordt
P2.1.1 Aantal woningen gesaneerd/geïsoleerd voor geluid	Vervalt
Toelichting: Dit was een wettelijke verplichting waar we structureel budget voor kregen. Er is nu geen wettelijke verplichting meer met structureel geld. Voor projecten kan een beroep worden gedaan op incidentele middelen. Indicator kan daarmee vervallen	
(sub)doelstelling: Utrecht heeft een schone bodem	
Was	Wordt
E2.2.2 In 2018 zijn de vijf locaties die gebiedsgerichte aanpak belemmeren gesaneerd	Vervalt
Toelichting: Zie P2.2.3. Het is een prestatie-indicator en kan hier dus vervallen.	
Was	Wordt
P2.2.1 Raadpleging bodeminformatiesystemen	Vervalt
Toelichting: Dit is een wettelijke taak. Daar houden wij ons aan. De indicator kan vervallen.	
Programma Bereikbaarheid	
(Sub) doelstelling Voor en/of samen met inwoners , ondernemers en bezoekers nemen we niet-fysieke maatregelen die bijdragen aan een duurzaam mobiliteitssysteem	
Was	Wordt
E1.1.2 Aantal deelauto's	vervalt
	Nieuw: E1.1.x % huishoudens dat gebruikt maakt van een deelauto
Toelichting: De nieuwe indicator zegt daadwerkelijk iets over het gebruik van een deelauto.	
(Sub) doelstelling: Voor en/of samen met inwoners , ondernemers en bezoekers nemen we niet-fysieke maatregelen die bijdragen aan een duurzaam mobiliteitssysteem	
Was	Wordt
P1.1.1c Logistiek ontkoppelpunt	nvt
In verantwoording 2017 is reeds aangegeven dat we afzien van dit ontkoppelpunt omdat er geen goede business case voor is.	
(sub) doelstelling: Voor en/of samen met inwoners , ondernemers en bezoekers nemen we niet-fysieke maatregelen die bijdragen aan een duurzaam mobiliteitssysteem	
Was	Wordt
P1.1.1d Maatregelen meldpunt stoplichten	nvt
Meldpunt blijft bestaan en maatregelen die eruit voortvloeien worden geïntegreerd in reguliere werkzaamheden	
(Sub) doelstelling: We bouwen met fysieke maatregelen aan een duurzame infrastructuur	
Was	Wordt
P1.2.a Vechtroute fase 1	vervalt
	Nieuw P1.2.x herinrichting ooster- en westerkade
De vechtroute Fase 1 is opgeleverd, de herinrichting ooster- en westerkade is een project ten behoeve van langzaam verkeer (in dit geval van- en naar station Vaartsche Rijn).	
(Sub) doelstelling: We bouwen met fysieke maatregelen aan een duurzame	

infrastructuur	
Was	Wordt
P1.2.b verkeersveiligheidsmaatregelen Vleuterweide	vervalt
De verkeersveiligheidsmaatregelen Vleuterweide zijn dit jaar gereed. De raad ontvangt tweemaal per jaar de voortgangsrapportage Verkeersveiligheid, daarin staat de stavaza van de programma verkeersveiligheid.	
Programma: Openbare ruimte en groen	
(sub)doelstelling: 1.1 De openbare ruimte is heel, veilig en functioneel	
Was	Wordt
P.1.1.1: We werken achterstallig onderhoud weg aan de kapitaalgoederen	P.1.1.1: Achterstallig onderhoud wegwerken en voorkomen
P.1.1.1: Omvang achterstallig onderhoud	P.1.1.1: Omvang achterstallig onderhoud in miljoenen euro's
Toelichting: De toevoeging zorgt voor meer duidelijkheid. Hiermee wordt invulling gegeven aan het advies uit de Raadsaudit.	
Programma: Openbare ruimte en groen	
(sub)doelstelling: 1.2 Het afval- en hemelwater wordt veilig en milieuvriendelijk afgevoerd en de oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de doelstellingen	
Was	Wordt
Subdoelstelling 1.2 Het afval- en hemelwater wordt veilig en milieuvriendelijk afgevoerd en de waterkwaliteit is goed	Subdoelstelling 1.2 Het afval- en hemelwater wordt veilig en milieuvriendelijk ingezameld, en de oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de doelstellingen.
E.1.2.1: Een goed functionerend rioolstelsel	E.1.2.1: Een goed functionerend systeem voor de inzameling van afval- en hemelwater en een hemelwaterbestendige openbare ruimte
	Nieuw: E1.2.X: De mate waarin de oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de doelstellingen.
	Nieuw:E.1.2.X: Het aantal keer per jaar dat dusdanige oppervlaktewaterkwaliteitsproblemen optreden dat directe maatregelen zijn vereist. Het gaat hier om vissterfte, stank, botulisme, blauwalg en overmatig kroos.
Toelichting: Het Plan Gemeentelijke Watertaken Utrecht 2016-2019 beschrijft de taken die de gemeente heeft als het gaat om afvalwater, hemelwater en grondwater en het gemeentelijk oppervlakte water. De aangepaste doelstelling en indicatoren sluiten nu beter aan op de wettelijke gemeentelijke zorgplichten voor water.	
P.1.2.1: Jaarlijks 5km re-linen/vervangen	P.1.2.1 Het aantal uitgevoerde maatregelen om het afvalwater-, hemelwater- en ontwateringssysteem op orde te houden.
Toelichting: De oude doelstelling legde alleen de nadruk op de te vervangen of te relinen riolering. De nieuwe doelstelling geeft aan in hoeverre alle geplande maatregelen om de systemen op orde te houden voor dat jaar worden gerealiseerd. Hiermee tellen andere onderdelen van de systemen als bergbezinkbassins, rioolgemalen en drainage ook mee in de prestatieindicator.	
	Nieuw: P.1.2.X De oppervlaktewaterkwaliteit voldoet aan de doelstellingen.

	Nieuw: P.1.2.X Het jaarlijks aantal afgekoppeld of vergroend ha verhard oppervlak (4ha)
Toelichting: De toegevoegde prestatie-indicatoren geven invulling aan de doelstelling om de openbare ruimte hemelwaterbestendig in te richten, zowel nu als in de toekomst.	
	Nieuw: P.1.2.X Het aantal uitgevoerde maatregelen uit het Plan Gemeentelijke Watertaken Utrecht om de oppervlakte waterkwaliteit te verbeteren.
Toelichting: De toegevoegde prestatie-indicator geeft invulling aan de doelstelling om de oppervlaktewaterkwaliteit te verbeteren.	
Programma: Openbare ruimte en groen	
(sub)doelstelling: 2.1 De buitenruimte is schoon en het groen is onderhouden	
Was	Wordt
P2.1.1 % scores schoon onder B	P.2.1.1 % scores schoon onder de norm
P2.1.2 % scores groen onder B	P.2.1.2 % scores groen onder de norm
Toelichting: Niet alle onderdelen van de openbare ruimte worden schoon gehouden op niveau B. Zo heeft bijvoorbeeld het winkelgebied in de binnenstad voor het onderdeel schoon als norm niveau A. Door de indicator te wijzigen, wordt de openbare ruimte op het gebied van schoon beoordeeld volgens de met de raad afgesproken normen.	
Programma: Openbare ruimte en groen	
(sub)doelstelling: 2.2 We richten het groen zo in dat het aantrekkelijk en bereikbaar wordt.	
Was	Wordt
E2.2.1 Percentage inwoners dat tevreden is met buurtgroen	E 2.2.1: percentage inwoners dat tevreden is over groen in hun directe woonomgeving / 'tevredenheid met groen dichtbij'
E 2.2.2: Percentage inwoners dat tevreden is met parken:	E 2.2.2: Percentage inwoners dat tevreden is met aanbod parken en groengebieden om de stad
Toelichting: Onderzoek toont aan dat er een relatie is tussen de bereikbaarheid en kwaliteit van het groen in de woonomgeving en de gezondheid. De Utrecht monitor meet de tevredenheid van bewoners over de kwaliteit en bereikbaarheid van groen in de woonomgeving al sinds 2010. De toename in tevredenheid is daarom een indicator voor groen in de directe woonomgeving en voor de gezonde verstedelijking. De ambitie is dat deze tevredenheid onder bewoners stijgt.	
P 2.2.1. Percentage van de negen hoofdroutes naar groengebieden aangelegd (132,5 km=100%)	Vervalt
	Nieuw: P 2.2.x: De hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden in de stad blijft minimaal gelijk t.o.v. 2018 (nulmeting) (Bron: beheersysteem Stadsbedrijven, CBS gegevens aantal huishouden in Utrecht)
Toelichting: deze indicator geeft hoe de hoeveelheid m2 openbaar groen per huishouden om te kunnen zien of de groei van het groen gelijke tred houdt met de groei van de stad. We maken onderscheid in het groen in de stad en het groen om de stad, omdat beide van belang zijn, maar verschillend gebruik faciliteren. De prestatie wordt vooral geleverd door de ontwikkeling van nieuwe woongebieden en andere projecten uit andere programma's en niet door het groenstructuurplan. Dat laatste gaat primair over verbeteren van groen in de stad en incidenteel voor nieuw groen.	
P 2.2.2 In goede uitvoering van de gemeenschappelijke regelingen is het beheer en onderhoud van de recreatiegebieden om de stad	Vervalt

verzorgd	
	Nieuw: P 2.2.x De hoeveelheid openbaar groen per huishouden rondom de stad blijft minimaal gelijk t.o.v. 2018 (nulmeting).
Oude indicator: de uitvoering van de gemeenschappelijke regeling geeft geen inzage in de effectiviteit van het beleid. Deze nieuwe indicator geeft aan hoe de hoeveelheid (m2) openbaar groen per huishouden om te kunnen zien of de groei van het groen gelijke tred houdt met de groei van de stad. We maken onderscheid in het groen in de stad en het groen om de stad, omdat beide van belang zijn, maar verschillend gebruik faciliteren. Bovendien gaat het om de groengebieden die buiten de gemeentegrens liggen. Voor gelijke tred is het noodzakelijk dat het areaal groengebieden om de stad meegroeit met het aantal huishoudens in Utrecht.	
Programma: Werk en Inkomen	
(sub)doelstelling: 2.1 Utrechters werken of participeren naar vermogen.	
Was	Wordt
E2.1.1.1 wijzigen aantal bijstandsgerechtigden die werken of participeren (tot 65 jaar) ten opzichte van afgelopen jaar	vervalt
Toelichting: Bijstandsgerechtigden die werken ontvangen geen bijstandsuitkering. Wijzigingen kunnen niet worden vastgesteld	
E2.1.1.2 Uitstroom uit de bijstand naar werk: volwassen en jongeren	E2.1.1.2 Uitstroom uit de bijstand naar werk volwassenen en jongeren en betaald werk met aanvulling bijstand (bron Socrates)
Toelichting: Deeltijd werk (betaald werk met aanvulling bijstand) is voor een deel van de bijstandspopulatie het maximaal haalbare. Deze toevoeging doet meer recht aan de doelstelling participeren naar vermogen.	
	Nieuw: E2.1.1.x Aandeel personen dat actief is per arrangement (1, 2, 3 en 4) (bron RMW)
Toelichting: meeteenheid: unieke personen. Voorbeelden zijn solliciteren op vacatures, participeren in een werkervaringsplaats en volgen van scholing	
	Nieuw: E2.1.1.x Werkgeverstevredenheid cijfer (bron Onderzoeksbureau Desan)
Toelichting: De nieuwe set indicatoren is een betere afspiegeling van de doelstelling participeren naar vermogen. Het biedt inzicht in de effecten op werkgevers, uitstroom (matching) en werkzoekenden.	
Was	Wordt
P2.1.1.1 Aantal plaatsingen op werk: volwassenen en jongeren	vervalt
Toelichting: de toegevoegde prestatie-indicatoren geven een completer beeld van de inspanningen ikv werkdienstverlening	
Was	Wordt
	Nieuw: P. 2.1.1.x Inzet dienstverlening arrangement 1
	Nieuw: P.2.1.1.x Inzet dienstverlening arrangement 2
	Nieuw: P.2.1.1.x Inzet dienstverlening arrangement 3
	Nieuw: P.2.1.1.x Inzet dienstverlening arrangement 4
Toelichting: De toegevoegde prestatie-indicatoren bieden inzicht in de dienstverlening aan werkzoekenden. Onderdeel van de indicatoren zijn de inzet van instrumenten en eigen dienstverlening aan werkzoekenden. Voorbeelden zijn Startweek, scholing, plaatsing op werk. Meeteenheid aantal	
Was	Wordt

	Nieuw: P.2.1.1.x inzet van matchingsinstrumenten
Toelichting: De toegevoegde prestatie-indicator biedt inzicht in de inzet op matching dmv werkgevers- en werknemersinstrumenten. Voorbeelden zijn inzet van loonkostensubsidies, werkgeverscheque, jobcoaching en proefplaatsing.	
Was	Wordt
	Nieuw: P.2.1.1.x Vacaturevervullingsgraad
Toelichting: De toegevoegde indicator biedt inzicht in de werkgeversdienstverlening. De vacaturevervullingsgraad is het percentage beschikbare vacatures, dat vervuld wordt met werkzoekenden met een bijstandsuitkering.	
Was	Wordt
P2.1.1.2 Aantal plaatsingen op school jongeren	vervalt
Toelichting: Jongeren die instromen in de bijstand hebben een laag niveau. Het is niet mogelijk om hen te plaatsen op school.	
Was	Wordt
P2.1.2 Realisatie taakstelling Wsw-dienstbetrekking en begeleid werken	P.2.1.2. Realisatie Wsw-dienstbetrekkingen
P2.1.3 Percentage begrijpelijke brieven	vervalt
P2.1.4 Aantal gerealiseerde banen voor mensen met arbeidsbeperking	Vervalt, informatie is opgenomen in Dashboard Werk en Inkomen
Programma: Werk en Inkomen	
(sub)doelstelling: 3.1 Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering	
Was	Wordt
Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering	We geven inkomensondersteuning aan Utrechters die niet kunnen voorzien in een inkomen
Effectdoelstelling E3.1.1.1 Elke Utrechter die daar recht op heeft ontvangt een bijstandsuitkering	E3.1.1.1 Elke Utrechter die daar recht op heeft krijgt inkomensondersteuning volgens de participatiewet
E3.2.1.1 Bereik armoederegelingen	E3.1.1.x Bereik inkomensvoorzieningen; Bron W&I armoedemonitor
Toelichting: Deze indicator stond eerst bij subdoelstelling 3.2 armoede en schulden, maar past beter bij subdoelstelling 3.1	
Was	Wordt
P3.1.1.1.a Aantal beëindigde en niet toegekende uitkeringen door handhaving	Vervalt
	Nieuw P.3.1.1.x Aantal handhavingsonderzoeken dat leidt tot een mutatie, beëindiging of niet toekennen van de uitkering t.o.v. het totaal aantal verrichtte handhavingsonderzoeken
Door de nieuwe indicator wordt de effectiviteit van het handhavingsbeleid meer en beter inzichtelijk.	
Was	Wordt
	Nieuw: P3.1.1.1.x Bijstandsvolume als percentage van de huishoudens in Utrecht t.o.v. de G4-gemeenten. (Bron DIVOSA Benchmark)
Monitoren ontwikkeling bijstandsbestand Utrecht t.o.v. de ontwikkeling in de overige G4-gemeenten	
Was	Wordt
P3.2.1.5 Aantal toekenningen individuele inkomenstoelag	P3.1.1.x Aantal verstrekkingen individuele inkomenstoelag
P3.2.1.1 Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand	P3.1.1.x Aantal toegekende aanvragen bijzondere bijstand
Toelichting: Deze indicatoren worden verplaatst vanuit de subdoelstelling 3.2 Armoede en schulden naar 3.1 Inkomen, omdat zij beter passen bij deze doelstelling	

Programma: Werk en Inkomen	
(sub)doelstelling: 3.2 Utrechters die niet in staat zijn om te participeren worden ondersteund	
Was	Wordt
Effectdoelstelling 3.2 Geen Utrechter wordt vanwege financiële belemmeringen in zijn/haar participatie belemmerd	Effectdoelstelling 3.2 Utrechters kunnen ondanks een laag inkomen en/of financiële problemen meedoen in de maatschappij.
Toelichting: De nieuwe effect indicator past beter bij de vernieuwde armoede aanpak	
Was	Wordt
E3.2.1.1 Bereik Armoederegelingen	Vervalt
	Nieuw: E3.2.1.x Gemiddelde schuldenlast bij start van een schulddienstverleningstraject gaat omlaag
Toelichting: Deze indicator geeft inzicht in of de preventieve aanpak werkt. Deze zal naar verwachting in eerste instantie nog toe gaan nemen doordat het bereik omhoog gaat en daarna afnemen door eerder bereik van mensen.	
Was	Wordt
	Nieuw: E3.2.1.x Aantal crisismeldingen schulddienstverlening gaat omlaag
Toelichting: Deze indicator geeft inzicht in of de preventieve aanpak werkt.	
Was	Wordt
Prestatiedoelstelling 3.2.1 bestrijden van armoede door en bijzondere bijstand)	Prestatiedoelstelling 3.2.1 Zo vroeg mogelijk ondersteunen en begeleiden van mensen met een laag inkomen en/of financiële problemen
Toelichting: De nieuwe prestatiedoelstelling past beter bij de vernieuwde armoedeaanpak	
P3.2.1.1 Aantal aanvragen bijzondere bijstand	Vervalt, gaat naar subdoelstelling 3.1
P3.2.1.4 aantal u pashouders	P 3.2.1.4 Aantal u-pas houders afgezet tegen de geschatte doelgroep (bron upas bureau en stimulanzen)
	Nieuw: P3.2.1.x Percentage gebruik van het individuele u-pasbudget (bron u-pasbureau)
	Nieuw: P3.2.1.x Aantal mensen met een U-polis afgezet tegen het aantal U-pashouders (bron Zorg en zekerheid en U-pasbureau)
P.3.2.1.2. Aantal schuldregelingen	P3.2.1.2 Aantal gestarte schuldregelingen
	Nieuw: P3.2.1.x Aantal driegesprekken (unieke personen)
	Nieuw: P3.2.1.x Aantal huishoudens actief benaderd met methode vroegsignalering (bron buurtteams)
Toelichting: De effect- en prestatieindicatoren zijn aangepast zodat deze beter passen bij de vernieuwde doelstelling.	
Programma: Volksgezondheid	
(sub)doelstelling: Utrecht. Stad waar inwoners gezond en veerkrachtig zijn	
Was	Wordt
Bron indicator: E1Percentage leerlingen in klas 2 en 4 van Utrechtse scholen voor voortgezet onderwijs met een (heel) goed ervaren gezondheid was E-MOVO met nulmeting schooljaar 2014/2015	De bron wordt: Gezond leven check het even met een nieuwe nulmeting: schooljaar 2017 / 2018
Toelichting: Met Raadsmemo 4410813 van 23 juni 2017 is de Raad geïnformeerd dat vanwege het niet meer ondersteunen door het RIVM van de website waarop E-MOVO draait er een zoektocht geweest is naar een nieuw instrument dat goed aansluit bij de werkwijze van de JGZ in Utrecht en geschikt is om de gezondheidssituatie op individueel en collectief niveau in beeld te brengen. De zoektocht heeft	

geresulteerd in de keuze voor 'Gezond leven check het even'. De laatste uitkomst E-MOVO is schooljaar 2016/2017. De eerste nulmeting 'Gezond leven check het even' is 2017/2018.

Programma: Veiligheid

(sub)doelstelling: 1.3 Afname van veel voorkomende delicten en van onveiligheidsgevoel

Was	Wordt
P1.3.2a Aantal wijken waar Waaks! Structureel onderdeel uitmaakt van de veiligheidsaanpak.	vervalt

Programma: Cultuur

(sub) doelstelling 1.1 Programmering en productie: een veelzijdig, artistiek interessant aanbod en bloeiend productieklimaat in de gehele stad.

Was	Wordt
P1.1.1a Aantal lang- en meerjarig gesubsidieerde instellingen	Vervalt
P1.1.1b Aantal gehonoreerde projectaanvragen	Vervalt
P1.1.2 Aantal buitenlandse bezoekers (hotelovernachtingen)	Vervalt

Toelichting: Wij stellen voor om deze indicatoren te laten vervallen omdat zij geen indicatie geven in hoeverre de doelstelling wordt gerealiseerd. De informatie van deze indicatoren maakt voortaan onderdeel uit van de tekst of nemen we, zo mogelijk, op in de vorm van doorverwijzingen. Bijvoorbeeld met een (interactieve) kaart van de stad, met alle CN- instellingen erop en met gegevens over activiteiten en bezoekers. Dit kan in de loop van de komende jaren uitgebreid worden met een verwijzing naar een levendige website waarop we met beeldmateriaal, voorbeelden van projecten, filmpjes etc. de resultaten van ons beleid presenteren.

(sub)doelstelling 1.2: Participatie: een breed, divers, samengesteld publiek dat deelneemt aan het culturele leven in de stad, op locaties in zowel de binnenstad, als de verschillende wijken

Was	Wordt
P1.2.1b Aantal leden van de gesubsidieerde amateurkunst verenigingen	Vervalt

Toelichting: Het aantal leden geeft geen indicatie in hoeverre de doelstelling wordt gerealiseerd (breedte en diversiteit publiek). En daarnaast is de informatie al onderdeel van de programmatekst

Was	Wordt
P1.2.1a Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen)	E1.2.1 Aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen (in miljoenen)

Toelichting: Het aantal bezoekers aan gesubsidieerde instellingen is geen prestatie-indicator, maar een effectindicator.

Programma: Utrechts vastgoed

(sub)doelstelling:1.1

Was	Wordt
-----	-------

E 1.1.1 Het aantal leegstaande panden (% van de totale portefeuille)	E 1.1.1 Het aantal leegstaande panden (maximaal % van de totale portefeuille)
De indicator wordt gemaximaliseerd om aan te geven hoeveel het leegstandspercentage normatief mag bedragen.	
(sub)doelstelling: 2.1	
Was	Wordt
P. 2.1.1 Aantal verhuurde uren verhuurloket Vastgoedloket	Vervalt
Toelichting / besispunt: Subdoelstelling 2.1 kan komen te vervallen. Bij de eerste Bestuursrapportage 2016 is besloten om deze subdoelstelling 2.1 op te heffen en de inhoud en budgeten onder te brengen in subdoelstelling 1.1 'Utrecht heeft voldoende optimaal gebruikt gemeentelijk vastgoed, dat goed is onderhouden, nu en in de toekomst'. Prestatie indicator 2.1.1 kan komen te vervallen omdat deze geen toegevoegde waarde heeft en zegt niets over de prestatie voor de subdoelstelling 2.1 (Utrecht heeft kwalitatief goede (multifunctionele) accommodaties waarin verschillende gebruikers naar tevredenheid functioneren dan wel samenwerken). Het verhuursysteem van het Vastgoedloket valt onder de gebruikersexploitatie en zegt iets over de bezettingsgraad van Welzijns- en Sportaccommodaties zoals deze al wordt gerapporteerd onder de Programma's Maatschappelijke Ondersteuning en Sport.	
Was	Wordt
P. 2.1.2 Aantal geregistreerde gematchte partijen Makelpunt.	Komt te vervallen.
Toelichting / besispunt: Subdoelstelling 2.1 kan komen te vervallen. Bij de eerste Bestuursrapportage 2016 is besloten om deze subdoelstelling 2.1 op te heffen en de inhoud en budgeten onder te brengen in subdoelstelling 1.1 'Utrecht heeft voldoende optimaal gebruikt gemeentelijk vastgoed, dat goed is onderhouden, nu en in de toekomst'. Prestatie indicator 2.1.2 kan komen te vervallen. Prestatie indicator 2.1.2 kan komen te vervallen omdat deze geen toegevoegde waarde heeft en zegt niets over de prestatie voor de subdoelstelling 2.1 (Utrecht heeft kwalitatief goede (multifunctionele) accommodaties waarin verschillende gebruikers naar tevredenheid functioneren dan wel samenwerken).	
(sub)doelstelling:2.2	
Was	Wordt
P. 2.2.1 Aantal accommodaties met facilitair beheer Het inrichten van het facilitair beheer voor een groeiend aantal (multifunctionele) accommodaties	Komt te vervallen.
Toelichting / besispunt: Indicator heeft geen toegevoegde waarde. Prestatie indicator zegt niets over de prestatie voor de subdoelstelling: 2.2 Facilitair beheer voor een aantal (multifunctionele) accommodaties naar tevredenheid gebruikers. Daarnaast zal de waarde niet meer veranderen , er is geen sprake van een groeiend aantal accommodaties met facilitair beheer.	

6. Bijlagen

6.1 Corresponderende posten

Taakmutaties	2018	2019	2020	2021	2022
decentralisatie AWBZ naar WMO (IUSD)	3.250	3.204	3.006	3.206	3.206
Bodemsanering	500	500	0	0	0
Tijdelijke oplossing anonieme hulplijn	86	0	0	0	0
Wet innovatie kinderopvang	65	50	50	50	50
Maatschappelijke opvang en OGGz	17	17	17	17	17
WMO (met name huishoudelijke hulp)	-54	-54	-54	-56	-56
decentralisatie jeugdzorg (IUSD)	-415	-203	-271	-203	-203
Peuterspeelzaalwerk	-446	-446	-446	-446	-446
decentralisatie Participatiewet (IUSD)			145	-404	-404
Mutaties algemene uitkering	3.003	3.068	2.447	2.164	2.164
Door te vertalen	-3.003	-3.068	-2.447	-2.164	-2.164
Mutatie financieel beeld	0	0	0	0	0

Bedragen zijn in duizenden euro's.

Decentralisatie AWBZ naar WMO (IUSD)

Onderstaand een puntsgewijze toelichting op de mutatie van dit deel van de Integratie-uitkering sociaal domein (IUSD) voor het onderdeel van de gemeentelijke taak.

- Een uitname in verband met de uitvoeringskosten Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de trekkingsrechten Persoonsgebonden Budget (PGB) Op basis van de conceptbegroting van de SVB wordt een uitname gedaan uit het gemeentefonds voor de uitvoeringskosten.
- Zorginfrastructuur: Dit betrof een subsidieregeling voor zorgaanbieders om extra kosten vergoed te krijgen, die werden gemaakt als gevolg van het anders organiseren van de zorg om kwetsbare mensen langer thuis te laten wonen. Voor 2018 zijn deze middelen aan de IUSD toegevoegd, zodat de afbouw/continuerend van bestaande trajecten hiermee wordt gedekt.
- Voor 2019 en verder wordt met betrokken partijen bekeken hoe deze middelen het beste kunnen worden ingezet met als doel zorgaanbieders te stimuleren innovatieve werkwijzen te hanteren voor de zorg in de thuissituatie.
- In de meicirculaire 2017 is de macro groeiimte voor de WMO volledig toegevoegd aan het gemeentelijke taakdeel en niet aan het centrumgemeentelijke taakdeel. In de septembercirculaire is dit weer rechtgetrokken. Aangezien we als centrumgemeente een groter percentage van dit macrobedrag krijgen (voor de hele regio) betekent dit dat er per saldo een hoger budget bij de centrumgemeentetaak erbij komt dan dat er bij de gemeentetaak af gaat.
- Het transformatiebudget is een jaar verlengd. Dit betekent dat we nog een jaar langer (2020) moeten bijdragen aan het transformatiebudget. De andere jaren waren al verwerkt in de meicirculaire. Over de inzet van het transformatiebudget en de bijdrage van VWS vindt nog overleg met VWS plaats.

De toelichting gaat door voor het onderdeel centrumtaak. Dit betreft extra middelen in verband met het aflopen van het WLZ-overgangsrecht voor een groep cliënten (GGZ B). Deze cliënten woonden al in een instelling voor beschermd wonen maar vielen vanwege hun indicatie onder de WLZ. Het geld voor deze

cliënten bleek al in het WMO-macrobudget te zitten maar in het historische verdeelmodel zijn deze cliënten niet meegewogen. De verdeling van deze cliënten is erg scheef en Utrecht heeft de grootste groep van deze cliënten. Het bedrag dat met deze groep cliënten is gemoeid wordt vanaf 2018 anders verdeeld wat ertoe leidt dat Utrecht 2,7 miljoen euro meer krijgt. De zorgkosten voor deze groep bedragen overigens zo'n 4 miljoen euro.

Bodemsanering Griftpark

Aan de gemeente Utrecht wordt voor 2017, 2018 en 2019, in het kader van het programma Bodemsanering, jaarlijks een aanvullend budget ter hoogte van 0,5 miljoen euro beschikbaar gesteld ten behoeve van de nazorg Griftpark.

Tijdelijke oplossing anonieme hulplijn

In 2018 ontvangt Utrecht een bedrag van € 0,25 per inwoner om taken met betrekking tot de anonieme hulplijn incidenteel in 2018 zelf te blijven organiseren. Voor de overige gemeenten wordt de bekostiging centraal geregeld via de begroting van VWS

Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang (IKK)

De middelen zijn bestemd om tegemoet te komen aan de meerkosten die het toezicht op de nieuwe kwaliteitseisen, zoals pedagogisch beleid en veiligheid, vanwege de wet IKK met zich meebrengt.

Maatschappelijke opvang en OGGz (DU)

Jaarlijks wordt het macrobudget aangepast ten behoeve van prijs- en volumecompensatie alsmede mogelijk overige maatregelen. Via het objectieve verdeelmodel leidt dat tot mutatie voor de individuele gemeente.

WMO (met name huishoudelijke hulp)

Jaarlijks wordt het macrobudget van de WMO-huishoudelijke hulp aangepast ten behoeve van prijs- en volumecompensatie alsmede mogelijk overige maatregelen. Via het objectieve verdeelmodel leidt dat tot mutatie voor de individuele gemeente.

Decentralisatie jeugdzorg (IUSD)

Een uitname in verband met de uitvoeringskosten Sociale Verzekeringsbank (SVB) voor de trekkingsrechten Persoonsgebonden Budget (PGB) Op basis van de conceptbegroting van de SVB wordt een uitname gedaan uit het gemeentefonds voor de uitvoeringskosten.

Peuterspeelzaalwerk

In 2010 is een kwaliteitsimpuls gegeven aan het peuterspeelzaalwerk via de decentralisatie uitkering Versterking peuterspeelzaalwerk in het kader van Wet OKE. Deze uitkering komt te vervallen in samenhang met de invoering van de Wet harmonisatie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk (WHKP). Per 1-1-2018 neemt het Rijk de financiering van het reguliere peuterspeelzaalwerk voor kinderen van werkende ouders voor haar rekening, waardoor de kosten voor gemeenten dalen.

Decentralisatie Participatiewet (IUSD)

Het onderdeel participatie wijzigt op twee punten. Vanwege een technische correctie is het landelijke macrobudget voor de uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw) vanaf 2020 naar boven bijgesteld. Hierdoor is het budget voor de gemeente Utrecht in 2020 0,147 miljoen euro hoger en in 2021 0,142 miljoen euro hoger.

Vanaf 2021 is er een daling van het budget door het structureel maken van de harmonisatie No Risk Polis. Bij de start van de participatiewet was een tijdelijke regeling getroffen voor harmonisatie van de no-riskpolis. Hierdoor kon ook de gemeentelijk doelgroep gebruik maken van de no-riskpolis van het UWV. Deze tijdelijke regeling zou gelden tot 2020 en is nu structureel gemaakt. Dit leidt tot een macro uitname uit de IUSD.

6.2 Tekort op bijstand

Inleiding

In deze paragraaf wordt een analyse gegeven op het verwachte tekort op de bijstand. We geven hierbij ook een overzicht van bestaande maatregelen ter vermindering van dit tekort. Om als gemeente voor de vangnetregeling van het rijk in aanmerking te komen moeten de opvattingen van de raad over de analyse en de maatregelen blijken. In het raadsbesluit, behorende bij de voorjaarsnota/1e bestuursrapportage is daarom een apart beslispunt hierover opgenomen.

Aanpassing verdeelmodel bijstandsuitkeringen

In 2015 is een nieuw verdeelmodel ingevoerd voor de verdeling van de rijksmiddelen voor bijstandsuitkeringen. De uitkomst van dit nieuwe verdeelmodel is voor de gemeente Utrecht en voor veel andere grote gemeenten zeer ongunstig. Ondanks de verbeteringen in het model leidt dit nog steeds tot een fors tekort voor Utrecht. Dit betreft in 2018 naar verwachting een tekort van 16 miljoen euro, uitgaand van de prognose van 9.800 uitkeringen eind 2018. Door toepassing van een vangnet-regeling die door het Rijk is ingesteld kan dit tekort worden beperkt tot 10,7 miljoen euro.

Een voorwaarde voor de vangnetregeling is een analyse van het tekort en een overzicht van maatregelen die het beroep op bijstand verminderen. Hieronder geven we de analyse en het overzicht weer.

Context

In onderstaande tabel is het verwachte resultaat voor Utrecht in 2018 in beeld gebracht

Totaal verwachte netto uitgaven BUIG (incl. IOAW, IOAZ, BBZ starters) eind 2018	144 mln.
Voorlopig beschikking budget 2018	128 mln.
Verwacht tekort BUIG (voor berekening vangnet)	16 mln.

Bij toepassing van de vangnetregeling bedraagt het tekort 10,7 miljoen euro.

Analyse tekort: model is nog steeds onvoldoende doorontwikkeld en te laag vastgesteld marcobudget

Het tekort waarmee we dit jaar worden geconfronteerd schrijven we met onder andere aan een onvoldoende doorontwikkeld verdeelmodel. Dit wordt ook impliciet onderkend door het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) doordat er dit jaar opnieuw onderzoek wordt gedaan naar doorontwikkeling van het verdeelmodel voor 2019. Dit onderzoek zal gericht zijn op de prijscomponent van het model en moet leiden tot een modelspecificatie voor 2019. Daarnaast wordt er door de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) onderzoek gedaan naar de ontwikkeling en systematiek van de BUIG. Tot slot is er een tekort als gevolg van een te laag vastgesteld marcobudget. Adviesbureau AEF heeft eind vorig jaar een rapport uitgebracht waarin wordt geconcludeerd dat bij de raming van de budgetten te weinig rekening wordt gehouden met voorspelbare groei van het bijstandsbestand. De afgelopen jaren heeft het ministerie van SZW bijvoorbeeld onvoldoende rekening gehouden met de groei van het aantal statushouders.

Wij zullen ook in 2018 doorgaan met onze acties voor een verbetering van het model en de vangnetregeling.

Maatregelen ter vermindering van het aantal bijstandsuitkeringen

Onze dienstverlening is erop gericht om zoveel mogelijk mensen aan het werk te helpen. In de uitvoeringsnota Werken aan Werk is beschreven welke vormen van dienstverlening we inzetten en voor wie.

Om de trend van stijgend aantal huishoudens met een bijstandsuitkering te keren zetten we ook in 2018 een aantal specifieke maatregelen in.

Impulslijnen

Naar aanleiding van externe (G4) onderzoeken, waar de relatie tussen de uitkomsten van het verdeelmodel en het beleid en de uitvoering in gemeenten nader is onderzocht, zijn we gestart met de impulslijnen.

De impulslijnen zetten in op een gecombineerde aanpak van intensiveren van werkdienstverlening, voorlichting over re-integratieverplichtingen en vervolgens handhaving op het niet naleven hiervan.

De impulslijnen richten zich voornamelijk op de twee factoren die in het verdeelmodel negatief voor Utrecht uitpakken: de gemiddelde prijs van de uitkering is hoger en het aantal huishoudens in de uitkering is hoger dan het verdeelmodel voorspelt.

Na een succesvolle start in 2017 zullen de impulslijnen ook gedurende het jaar 2018 doorlopen.

De impulslijnen zijn:

1. *Van deeltijd naar voltijd*
Door combinatie van begeleiding, inzet instrumenten, jobhunting en handhaving stimuleren we hen die nu deeltijd werken en hun werkgevers een dienstverband om te zetten naar voltijd.
2. *Intensivering aanpak partneruitkeringen*
Uit onderzoek blijkt dat Utrecht méér partneruitkeringen heeft dan voorspeld in het verdeelmodel. Deze uitkeringen zijn duurder, en hebben daarom meer invloed op het tekort in het BUIGbudget. Door intensivering van de werkdienstverlening voor deze groep daalt zowel het aantal uitkeringen als de gemiddelde prijs van de uitkering.
3. *Serious Work*
Dé kans op extra volumedaling biedt de gecombineerde aanpak op de bovenstaande twee impulslijnen. In aanvulling hierop zien we nog paar mogelijkheden voor aanscherpingen in onze dienstverlening die hieraan bijdragen.
4. *Intensivering re-integratievoorziening Work Fast*
Work Fast is een re-integratie voorziening waarbij heel intensief op arbeidstoeleiding wordt ingezet met als doel een snelle uitstroom uit de bijstand. Kern van workfast is één-op-één begeleiding, kortcyclisch en intensief, vanuit de reeks: bespreken-doen-reflectie-doen, enz. De aanpak versterkt motivatie en dient als stok achter de deur. Vorig jaar is deze voorziening middels een pilot voor het eerst bij jongeren toegepast. Na succesvolle behaalde resultaten wordt deze voorziening in 2018 ook ingezet bij volwassenen.
5. *Pilot einde WW-uitkering voor 50-plussers*
Eind 2017 is gestart met een pilot waarbij personen met een WW-uitkering van 50 jaar en ouder en waarvan de WW-uitkering op korte termijn afloopt extra ondersteuning van WenI krijgen. Het doel is om door middel van deze ondersteuning de instroom in de bijstand zoveel als mogelijk te voorkomen.

Experiment Weten wat Werkt

In 2018 is verder gestart met het onderzoek Weten wat Werkt. Dit onderzoek heeft tot doel te onderzoeken wat de beste aanpak is om mensen met een bijstandsuitkering te ondersteunen, te prikkelen om te participeren en aan het werk te komen. De hoofdvraag van het onderzoek is wat de effectiviteit en efficiency is van interventies gebaseerd op een andere mate van inspanning en regeldruk op het gedrag en uitstroom van bijstandsgerechtigden. Het onderzoek heeft een looptijd van 1,5 jaar.

Externe consultatie

Naast bovengenoemde maatregelen verrichten we doorlopend externe consultatie om zodoende nieuwe kennis op te doen en daarnaast gegevens uit te wisselen met andere partijen. Hierbij kan worden gedacht aan overleggen met de G4-gemeenten, DIVOSA, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en overige regionale/ landelijke themabijeenkomsten. Doel is om meer zicht te krijgen op een effectieve aanpak met betrekking tot bestandsreductie.

6.3 Stand van zaken afwijkingen / knelpunten uitvoering wijkambities 2014- 2018

In de Utrechtse wijken werken we samen met bewoners, ondernemers en maatschappelijke partners aan uiteenlopende projecten. In 2017 hebben we in samenspraak met vele partijen, waaronder de wijkraden, onderzocht hoe we de wijkparticipatie kunnen vernieuwen. Hierbij richten we ons op het nog beter aansluiten bij de vraag en het bereiken van een gemêleerde groep bewoners.

In het kader daarvan zijn we ook gestart met vernieuwende participatietrajecten om wijkopgaven te maken. We zijn in 2017 gestart in de wijken Leidsche Rijn, Noordwest, Oost en Zuidwest. Vleuten de Meern bouwt voort om de omgevingsvisie en in Overvecht loopt het versnellingsplan. De wijkopgaven 2019 en verder is de opvolger van de wijkambities 2014-2018 en de jaarlijkse wijkactieprogramma's. die daar bij horen. De wijkactieprogramma 2018 zijn daarmee de laatsten die in die vorm zijn gemaakt.

In deze eerste Bestuursrapportage 2018 informeren wij u uitsluitend over de verwachte afwijkingen in de uitvoering van de wijkactieprogramma's 2018.

Binnenstad

In 2017 informeerden wij u over de financiële herijking van het project "herstel wal- en kluismuren". Bij de Voorjaarsnota 2017 heeft de raad ingestemd met een extra budget van 12 miljoen euro. Hiermee kunnen wij verder werken aan de Oudegracht, Nieuwegracht en het eerste deel van de Kromme Nieuwegracht (tussen Pausdam en Hieronymusplantsoen). De toegezegde kostenindicatie voor het tweede gedeelte van de Kromme Nieuwegracht (Hieronymusplantsoen tot Drift) hebben wij u gestuurd met de raadsbrief over [Voortgang wal- en kluismuren](#) van 23 februari 2018.

Noordwest

De ruimtelijk regisseur werkt in samenspraak met de direct betrokken collega's (Wijken, Veiligheid, Economische Zaken, Mobiliteit, Vergunning Toezicht en Handhaving) aan een sturingsmodel uitvoeringsprogramma Amsterdamsestraatweg 2018-2020 voor de komende jaren. De middelen voor de integrale sturing zijn geborgd tot en met het voorjaar van 2018. Voor het vervolg tot en met 2020 zijn extra middelen nodig.

Aansluitend aan de aanpassing van het Amsterdam-Rijnkanaal door Rijkswaterstaat en de sanering door Tatasteel, wordt in 2019 het fietspad aangelegd met groenstroken. Met de aanleg van het fietspad sluiten we aan bij het groeninitiatief van bewoners

Oost

De Uithoflijn wordt de belangrijkste schakel in de bereikbaarheid van het Utrecht Science Park De Uithof per Openbaar Vervoer. In de tweede helft 2019 start de Uithoflijn vanaf station Vaartsche Rijn en eind 2019 rijden de trams vanaf Utrecht Centraal. Onderdeel van de realisatie van de Uithoflijn is de verwerving en herinrichting van de Oosterspoorbaan. Na een intensief participatietraject is het Definitief Ontwerp voor de herinrichting tussen Koningsweg en Uithoflijn vastgesteld. De uitvoering start najaar 2018. Dit deel van de Oosterspoorbaan wordt een calamiteitentoeegang voor de Uithoflijn en ProRail, maar ook een park en wandelroute.

Aangepaste plannings

- Uitvoering herinrichting Burgemeester Reigerstraat en Nachtegaalstraat is gepland voor eind 2019/begin 2020.
- Bestuurlijk besluit over herinrichting Maliebaan is gepland voor 2018.
- Het ondergronds afval inzamelen is uitgesteld tot 2020

Vleuten de Meern

In 2018 werkt de Parkorganisatie aan het tot stand komen van een definitief Programma van Eisen voor de ontwikkeling van een werkruimte annex bezoekerscentrum in het hart van het Máximapark. We organiseren een creatieve workshop om de mogelijke financieringsscenario's uit te zoeken en daarna te verwerken tot een business plan.